

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIUMI TESTVÉRKÖZÖSSÉG HAVILAPJA

2016/4
XXVIII. évfolyam, 5. szám

ISTEN NÉPE

150 Ft |

A kép forrása: wikiart.org

*„Hit által ajánlotta fel Ábrahám Izsákot, amikor Isten próbára tette, és egyszülött fiát vitte áldozatul az, aki az ígéreteket kapta, akinek megmondattott: «Aki Izsáktól származik, azt fogják utódodnak nevezni.»”
(A zsidókhoz írt levél 11,17-18)*

KALENDÁRIUM
ÁPRILIS – SZENT GYÖRGY HAVA
– TAVASZHÓ – SZELEK HAVA

Április 2. – a gyermekkönyvek világnapja – Csukás István író 80. születésnapja

„Áprilisban leszek nyolcvan éves, ami azért is érdekes, mert egy napon születtem Andersennel – csak éppen 131 évvel később. Ezt úgy tudtam meg, hogy egyszer, amikor a rádióban megünnepelték a nagy mesélő születésnapját, én nagyon meghatódtam, de aztán kiderült, hogy nem engem ünnepelnek. Viszont számomra nagy megerősítést jelentett, hogy egy napon születtem vele. Ebben a műfajban ő lett elsőként világhírű, ami a mesének is rangot adott, mert a mese, az kérem komoly műfaj.”

(Forrás: <http://www.atv.hu/belfold/20160305-ha-nincs-mese-nincs-gyerekor-interju-csukas-istvannal>)

Április 11. – a magyar költészet napja

„Szent Képzelés, örök hit-balzsam, / Ki létlenül is leglevőbb, / Meghalok szent Szined előtt / S akarom, hogy hited akarjam.” (Ady Endre: Istenhez hanyatló árnyék)

Április 12. – 775 esztendeje vívták a muhi csatát

A magyar történelem jelentős csatája, egyben a tatárjárás legemlékezetesebb összecsapása volt Muhi mellett (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), a tatárok döntő vereséget mértek IV. Béla király seregére.

Április 16. – a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja

Magyarországon 15 éve, 2001 óta április 16-a a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja. 1944-ben ezen a napon kezdődött meg a gettósítás Északkelet-Magyarországon és Kárpátalján. Az első gettókat a következő településeken hozták létre: Beregszász, Felsővisó, Huszt, Kassa, Kisvárd, Máramarosziget, Mátészalka, Munkács, Nagyszőlős, Nyíregyháza, Sátoraljaújhely, Técső, Ungvár.

Április 16. – a roma kultúra nemzetközi napjának 45. évfordulója

Az 1971-es londoni cigány világtalálkozó döntése óta nemzetközi nap. Hazánkban 20 éve, 1996 óta ünneplik. Az elmúlt 45 évben számos cigány irodalmi mű, műfordítás, szótár született, az 1990-es évek második felében napvilágot látott a cigány nyelvű Biblia is.

Április 22. – a föld napja

„Méltó vagy Uram, hogy végy dicsőséget és tisztességet és erőt; mert te teremtettél mindent, és a te akaratodért vannak és teremtettek.” (Jelenések könyve 4,11)

Április 23. – Pészach (héberül: פסח, görögül: Πάσχα; zsidó húsvét, pászkaünnep) az egyiptomi kivonulás ünnepe

„Az Úr hadakozik ti érettetek; ti pedig vesztég legyetek.” (2Mózes 14,14)

Április 23. – 1664-ben ezen a napon született és 400 éve pont a születésnapján hunyt el William Shakespeare drámaíró, költő, színész.

„E veszett világban aranyos / Kezű gonoszság félretol jogot, / S a vétek árán gyakran megveszi / Magát a törvényt: de nem úgy van ott fenn: / Ott nincs kibúvó; a tény ott igaz / Mivoltaként áll, s arra kényszerít, / Hogy szemtül-szembe állva bűneinkkel / Valljuk be nyilván.”

Április 24. – Szent György-nap

A néphagyomány az igazi tavasz kezdetét mindig e naptól számította. Az egyház a legenda szerinti sárkányölő Szent György névünnepét tette erre a napra.

Április 26. – a csernobili atomkatasztrófa 30. évfordulója

1986. április 26-án, éjjel 1 óra 23 perckor két robbanás következett be, az első szétzúzta a reaktor hűtőrendszereit, a második pedig felrobbantotta a magot. Az így keletkező tűz három napig tartott, rengeteg radioaktív szennyezést juttatva az atmoszférába.

(Összeállította: KZ)

Élet és Világosság

Tartalom

KALENDÁRIUM – Április	2
BEVEZETŐ GONDOLATOK	
Ki hová tartozik? (Iványi Gábor)	4
AKTUÁLIS	
Gondolatok a kiválasztottságról (Bereczky Géza).....	5
A HÓNAP JELESE	
William Shakespeare	6
NŐK AZ EGYHÁZBAN, NŐK A VILÁGBAN	
Edith Stein (Szabó Ildikó)	7
HITÉPÍTŐ IRODALOM	
Tony Campolo történetei (Czövek Olivérné ford.).....	9
GONDOLKODJUNK!	
Paradox töprengések a népről (Erős Máté).....	11
ÍGY TÖRTÉNT	
„És ne legyen közösségtek a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel...” (-kz-).....	12
IFI SAROK (Tdke).....	14
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN	
Mi, kiválasztott népe, érezzük erejét (Göncz Zoltán)	15
ISTENTISZTELETI REND – Április	16
ZSIDÓ ÉLET	
Pészach: Isten népe így emlékezik az egyiptomi kivonulásra (Schlesinger Hanna).....	17
ÉLET ÉS ÜNNEP	
A széder-tál (M. Á.)	19
KITEKINTŐ	
Isten láthatatlan népe (Bartus László)	20
HÍRMOZAIK	21
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (ig)	22
HÍRMOZAIK	26
AJÁNLO (KKS)	27
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG (Iklódy László).....	27
RÍMELŐ	28

Hangoló

„Az ÚR (Jahve) pedig azt mondta: Én most szövetséget kötök. Olyan csodákat teszek egész néped előtt, amilyenek nem történtek sehol a földön és egy nép között sem. Meglátja majd az ÚR cselekedeteit az egész nép, amely között vagy, mert félelmetes dolgokat fogok cselekedni veled.” (2Mózes 34, 10-11)

Választott nép? Kiválasztott nép? Van különbség? Előjogokkal, előnyökkel jár a kiválasztottság, vagy éppen kötelezettségekkel, nagyobb felelősséggel? Ha nem érdem szerint történt, akkor szeretetből? És a többi nép? Ők csatlakozhatnak ehhez a szövetséghez? Ha csatlakozhattak, miért felejtették el oly gyorsan, kihez is csatlakoztak? Minden nép, minden nemzet önmagát tekinti kiválasztottnak, ha világhatalmi pozícióba kerül? Vagy csak bölcsen hallgat, mert mindenkinek tapasztalnia kell, hogy ki az úr a háznál? Aztán kiderül-e minden önmagát kiválasztottá tett népről, hogy lehet, hogy mégsem egészen ő a kiválasztott? És a kiválasztott népnek miért származott a történelem során ebből annyi hátránya? Ebből származott?

Ezek a hevenyészett gondolatok jutottak eszembe, amikor ezt a hangolót írtam. A finomhangolást természetesen végezze el az Olvasó! Jó szórakozást hozzá!

Bereczky Géza

Az illusztrációk forrása: <http://all-free-download.com>

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515
* E-mail: ev@metegyhaz.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk: 0444
* Bankszámlaszám: 11708001-20520380 (OTP) * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit
* Szerkesztőbizottsági tagok: Kovács Judit, Bereczky Géza * Felelős kiadó: Iványi Gábor
* Munkatársak: Iklódy Janka, Lendvai Éva, * Művészeti szerkesztő: Farkas Csilla
* Éves előfizetési díj: 1800 Ft * Egyes példányszám ára 150 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkeszi hivatalaiban.

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Ki hová tartozik?

*„...bizonyára meg kell halnunk, és olyanok vagyunk,
mint a víz, mely a földre kiöntetvén, fel nem szedhető,
és az Isten egy lelket sem akar elvenni,
hanem azt a gondolatot gondolja magában,
hogy ne legyen számkivetve előtte az eltaszított sem.”
(2Sámuel 14,14)*

Az egyik hírügynökség minapi híre volt, hogy Stefan Jagsch, a németországi NDP párt vezető politikusa az országúton haladva váratlanul lesodródott az útról, és egy fának ütközött. Az újnáci párt (melynek betiltásáért a CDU már több keresetet is beadott a bírósághoz) a lehangosabb szószólója annak, hogy ne engedjék be Európába, és még kevésbé Németországba a menekülteket, hanem vagy kerítéssel akadályozzák meg bejutásukat, vagy katonasággal próbálják meg elrettenteni a menedékkérőket. Ennek a kampánynak az egyik legfülsértőbb hangja Jagsch torkából áradt országszerte. Most azonban a buzgó úton járó rádöbrent, hogy uralmát egy egyszerű gépre sem tudja ráerőltetni, élete pedig attól függ, hogy érkezik-e időben segítség, hiszen az összeroncsolódott járműből sem lehetősége, sem ereje nem volt kimenekülni. Ekkor megállt az országúton egy mikrobusz. Menedékkérők utaztak benne. Kiszállt két szír férfi, valahogy felnyitották a roncs ajtaját, Jagschot kihúzták, elsősegélyben részesítették, valahogy mentőt hívtak, és ott voltak a bajba jutott ember mellett, tartva benne a lelket és az életet, amíg a szakszerű orvosi segítség be nem futott.

Egy kicsit valami hasonló bibliai történet hangulatában ilyesmit kérdezhetnénk: Mit gondolsz azért, ki volt igazi polgára annak a bizonyos *országnak*? Azé, aki mindenkiben ellenséget, született terroristát, nemzeti és európai kultúránk, vallásunk, értékeink, munkahelyeink elrablóját, közellenséget látott, vagy az, aki mindentől függetlenül egyszerűen csak azt nézte, hogy összehozta őt a *véletlen* valakivel, aki segítségre szorult. Ő pedig segített. Bizony azt gondolom, erre a két férfire is jellemző az, amit egyszer Jézus mondott: „Aki cselekszi az én Mennyei Atyám akaratát, az nekem fitestvérem...” (Máté 12,50).

Iványi Gábor

AKTUÁLIS

Gondolatok a kiválasztottságról

A kiválasztás Isten szabad tette, az Úr nem emberi kiválósága, nem is nagy száma, nem is jócselekedetei miatt választotta ki Izraelt, hanem egyszerűen szeretetből. Vagy előrelátásból is? Hiszen már Noé kiválasztása is azért történhetett, mert az özönvíz előtti ember elszakadt Istentől. Teljessé lett a bábéli nyelv- és zűrzavar, de ennél is rosszabb volt, hogy az erőszakosság elterjedt a Földön (1Mózes 6,5). Óriási jelentősége volt annak, hogy Isten mindig teremtett egy-egy olyan embert, aki az Ő ismeretére törekedett. Kiválasztotta hát előbb Noét, ezáltal egy nagycsaládot, majd Ábrahámot, ezáltal egy törzset, majd a Mózesnek adott törvényekkel egy népet, hogy – némely emberi gyarlóságuk ellenére is – több évezreden át őrizzék meg a teremtő Isten ismeretét, örökítsék meg kijelentéseit, és éljenek törvényei szellemében.

Mózes első könyvében az Úr rövid belső monológiáját találjuk. Amikor Isten kiválasztotta Ábrahámot, ezt mondta: „Elitkoljam-e Ábrahám elől, amit tenni akarok? Hiszen Ábrahámotól nagy és hatalmas nép fog származni, és általa nyer áldást a Föld minden népe. Mert őt választottam ki arra, hogy megparancsolja fiainak, és háza népének, hogy őrizzék meg az Úr útját.” (1Mózes 18,17-19) Isten tudta, hogy Ábrahám – aki Vele személyes kapcsolatot, beszélő viszonyt ápolt – az ő ismeretét, a benne vetett hitet tovább fogja adni utódainak. Isten szuverén döntése szerint választotta ki Ábrahámot, és ez a kiválasztás azért történt, hogy Ábrahám és utódai majd a jövőben azért munkálkodjanak, hogy Isten ismerete megmaradjon, majd később kiteljesedjen a Földön.

Mózes ötödik könyvének¹ visszatérő kifejezése a „Jahve az Istened/Istenünk” formula. A gyakori használat tudatosítja, hogy Jahve népül választotta Izraelt. Isten minden népnek megadta a helyét a világban, hiszen „... mikor a Felséges örökséget osztott a népeknek; mikor szétválasztá az ember fiait: megszabta a népek határait, ... mert az

Úrnak része az ő népe, Jákob néki sorssal jutott öröksége” (5Mózes 32,8-9). Izraelt Isten tehát magának tartotta és őrizte meg (5Mózes 7,6).

Az egész Ószövetség egyik alap gondolata, hogy Isten az ősatyákat, majd a nekik tett ígéret alapján a zsidó népet arra választotta ki, hogy tanításainak és törvényének hordozója legyen. Az Isten népe kifejezés a kiválasztásról is szól.

Említettük, hogy Isten szereti az Ő választott népét, ennek az ingyenes szeretetnek azonban azt kell előidéznie, hogy Izrael meghallja Isten kérését is. Hiszen amikor Isten a Kánaánról beszél népének, azért feltételt is szab: „Oly föld az, amelyre az Úr, a te Istened visel gondot; mindenkor rajta függenek az Úrnak, a te Istenednek szemei az esztendő kezdetétől az esztendő végéig. Lészen azért, hogyha valóban engedelmessékedtek az én parancsolataimnak, amelyeket én ma parancsolok néktek, úgy hogy az Urat, a ti Istenedeket szeretitek, és néki szolgáltok teljes szívetekből és teljes lelketekből.” (5Mózes 12,13)

A választottság nem kitüntetés, amely elbizakodottságra ad okot, hanem misszió, amely súlyos köteleességekkel jár. A próféták közül különösen Ámósz hangoztatja ezt (Ámósz 3,2).

Végül, de nem utolsósorban, Isten arra is kiválasztotta Izraelt, hogy közülük szülessen a világ megváltója, a Messiás-Krisztus. Ő az, „aki eleve el volt ugyan rendelve a világ megalapítása előtt, megjelent pedig az idők végén tiérettek” (1Péter 1,18-20).

Bereczky Géza

¹ A katolikus egyház Második Törvénykönyvnek, Deuteronomiumnak nevezi, héber elnevezése a „debarim” (jelentése: szavak). A héber elnevezés mindig az illető könyv első szava. Hasonlatként Mózes ötödik könyvét az „Ószövetség szívének” is nevezik.

A HÓNAP JELESE

*A hónap jelese:
a 400 esztendeje elhunyt William Shakespeare*

Shakespeare üzent: Változtassunk az embertelen hozzáálláson

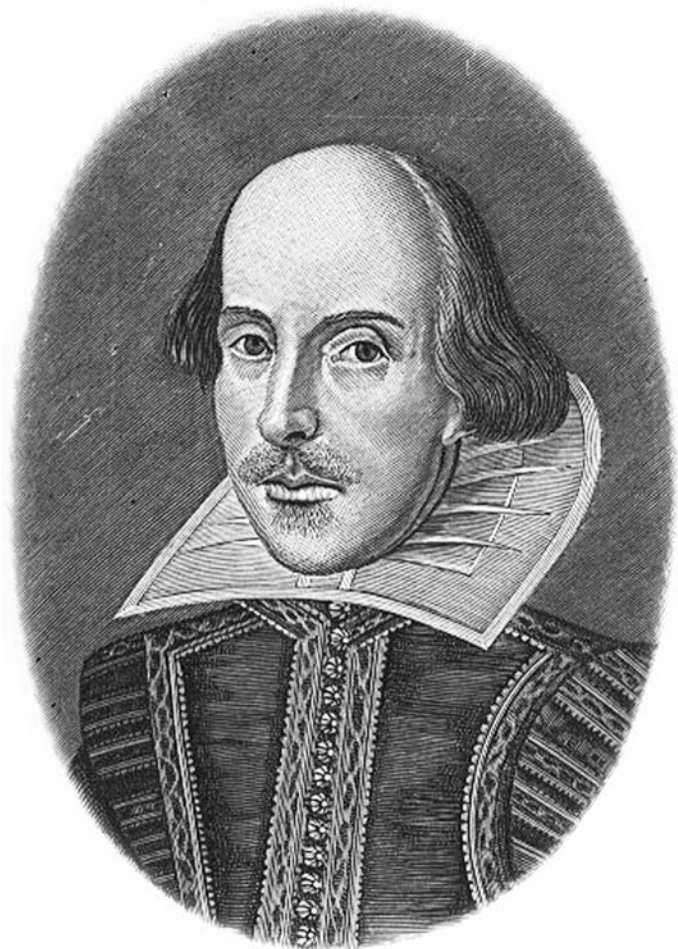
Az internetre kerül William Shakespeare utolsó fennmaradt színdarab-kézirata, amelyben a bárd egy Morus Tamás szájába adott szenvedélyes beszédben emeli fel hangját a menekültekkel szembeni emberséges bánásmódért.

A kéziratot 300 másik dokumentummal együtt a British Library digitalizálta, és teszi hamarosan elérhetővé egy új internetes oldalon, azzal a céllal, hogy segítsen jobban megérteni a Shakespeare fantáziáját formáló társadalmi és kulturális hatásokat. A *The Book of Sir Thomas More* című darab ominózus jelenete, amelyben Morus Tamás a bevándorlás ellenzőihez intéz beszédet Londonban, olyan időszakban született, amikor egyre nagyobb volt a feszültség az angol fővárosban menedéket kereső francia protestánsok (hugenották) miatt.

„Ez egy igazán vérpezsdítő szónoklat” – mondta Zoe Wilcox, a könyvtár kurátora. „A szöveg lényegében az empátiáról szól. Morus a bevándorlók vagy, ahogy a szövegben hívják őket, az idegenek helyzetének átértékelésére szólítja fel a tömegeket. Arra kéri őket, hogy képzeljék el, mi lenne, ha ők mennének Európába, Spanyolországba vagy Portugáliába, akkor ők lennének az idegenek. Arról próbálja meggyőzni őket, hogy változtassanak az embertelen hozzáállásukon” – tette hozzá a szakember.

Az eredeti színdarab, amelyet körülbelül 1600-ban írtak a VIII. Henrik tanácsadójaként és lordkancellárjaként is szolgáló Morus életéről, nem Shakespeare műve, és nem is állították színpadra, mert attól félték, hogy társadalmi feszültségeket szülhet. Shakespeare csupán egyike volt azoknak az íróknak, akiket felkértek a színdarab átdolgozására, és neki sikerült a legjelentősebb módon hozzájárulnia a műhöz.

Wilcox szerint az összes bizonyíték azt mutatja, hogy a kézirat valóban a bárdtól származik. A digitalizált dokumentum a könyvtár április 15-én nyíló, „Shakespeare in

10 Acts” című kiállításán is látható lesz. A tárlaton tanulmányok és filmek fogják segíteni a látogatókat abban, hogy minél jobban el tudják képzelni a kort, amelyben Shakespeare élt és alkotott – írta a *The Guardian* című brit lap internetes oldala.

Forrás: MTI-információ | 2016. márc 15.

Kép: wikimedia.org

NŐK AZ EGYHÁZBAN,
NŐK A VILÁGBAN

Edith Stein

(Breslau, 1891. október 12. – Auschwitz, 1942. augusztus 9.)

Ortodox zsidó családban született, a Német Birodalom egyik eleven ipari és szellemi központjában, Breslauban. (Ma Wrocław néven Lengyelországhoz tartozik.) Kétéves volt, amikor váratlanul meghalt édesapja. Édesanyja – minden ellenkező óvás dacára – átvette férje fakereskedésének irányítást. Maga akarta előteremteni hét gyermekének, köztük a legkisebb Edithnek a megélhetését. Az anya reggeltől estig dolgozott a vállalkozásában, a családot nagyon fegyelmezett pénzkezelés, komoly munkamegosztás, de egymáshoz és a rokonokhoz való meleg kötődés is jellemezte. Edith korán kitűnt kimagasló képességeivel: fiatalon megtanult héberül, és szívesen olvasta a prófétai iratokat. Szerette a zsidó ünnepek meleg, családi légkörét. De ahogy serdült, fokozatosan eltávolodott ősei hitétől.

Komoly élelátás, szenvedélyes igazságkeresés, és ebben némi kérlelhetetlenség jellemezte. Édesanyja leánygyermekének is szabadságot adott tanulmányai és kenyérkeresetük megválasztásában. Ez azért is nagy szó, mivel Edith a nők azon első generációjába tartozott, akik egyetemi képzésben részesülhettek, sőt magasabb tudományos rangot is szerezhettek. Nővéréből orvos lett, és a család őt is efelé terelte volna. De más irányban indul el. Kezdetben pedagógiai, pszichológiai tanulmányokat folytatott a breslaui egyetemen (amelynek akkoriban 10.000 hallgatója volt). Azonban szilárdabb alapot keresett gondolkodásának. Ezért elhagyta megszokott környezetét, és Göttingenben Husserlnél, a kor elismert tudósánál filozófiát tanult.

Minden elméleti útkeresése mellett Edith gyakorlatias ember is volt. Otthonosan mozgott családjá és hozzátartozói háztartásában, számítani lehetett rá, ha a rokonságban valahol gyermek született, vagy beteget kellett ápolni. Szerette a színházat és operát, jól táncolt. Amikor kitört az I. világháború, természetes volt számára, hogy egyetemi tanulmányait megszakítva vöröskeresztes ápolónőként tevékenykedjen.

Edithet filozófiai tanulmányai hozzásegítették ahhoz, hogy radikálisan gondolkodjon. Visszatérve, a freiburgi egyetemen Husserl asszisztense lett, doktori fokozatot szerzett. Lassan tudatosul benne azonban, hogy az oly nagyra becsült professzora tudományos igazságértelmezése egy zárt kört alkot. Egyre szűkebbé vált számára ez a látásmód. Már korábban nagy tisztelője lett Max Schelernek, aki nem csak kiváló filozófus, de hívő katolikus is volt. Amikor meghallotta halálhírét, meglátogatta özvegyét. Meglepte az a belső béke, amely áthatotta a fiatal özvegy magatartását. Találkozott egy olyan hittel, amely túlmutat a halálon. Beszerezte az evangéliumokat, amit eddig csak germanisztikai tanulmányai kedvéért vett kézbe. Közben rendezgette Scheler írásos hagyatékát, és egyre világosabb lett számára életének titka, hitének ereje.

A háború utolsó hónapjai ezek. A németek közül sokan képtelenek szembenézni reményeik összeomlásával, és ön-

Élet és Világosság

gyilkosok lettek. Edith a végső kérdésekkel küszködik. „Az igazság iránti szeretetem volt egyetlen imádságom.” – írja erről a korszakáról. Visszaköltözik Breslauba, az evangéliumokat, Kierkegaard kereszténységről szóló írásait és Loyolai Ignác *Leleki gyakorlatok* c. művét olvassa. A barátainál tett látogatása során kezébe akad Avilai Teréz önéletrajza. Egyvégtében elolvassa – és megérti: egész életében azt kereste, amiről Avilai Teréz beszél. Istenben a végtelen bölcsesség és szeretet találkozik, és ez a találkozási pont Krisztus. Másnap felkeres egy katolikus papot. Miskönyvet és katekézist kér. Mint mindenben, ebben is következetes. Miután áttanulmányozta őket, életében először részt vesz egy misén, majd keresztségre jelentkezik. Családja megkövülve figyeli az eseményeket. Edith látva édesanyja mély fájdalmát, hallgat tervéről: szeretne mindenestül Avilai Teréz nyomába lépni. Elvonultságra vágyik. Ezért elvállalja a speyeri domonkos nővérek iskolájában, hogy tanítóképzősöket és középiskolásokat tanít. Sokkal többre hivatott ennél, de teljes odaadással végzi ezt a munkát, közben egyre elmélyültebb imaéletet él. Mindennapi munkái mellett Henry Newman, Aquinói Tamás műveit fordítja, önálló filozófiai művel jelentkezik. Kezdi felfedezni mint filozófust és mint kiváló előadót. Meghívást kap nagy német egyetemekre. Egyre inkább a német katolikus nőmozgalom meghatározó személyisége lesz. Sok elfoglaltsága miatt el kell hagynia Speyert. 1931-et írnak ekkor, és Edith már sokakat megelőzve sejti, milyen korszak következik. Docensi fokozatra pályázik a breslaui vagy freiburgi egyetemen, de világossá válik: hiába keresztény, zsidónak tartják őt. A német közvélemény már a nemzeti szocializmus hatása alatt áll. Ennek ellenére Edithet meghívják, legyen a münsteri német tudományos pedagógiai akadémia tanára. Egyre több meghívást kap tudományos körökbe, előadások tartását várják tőle. De a náci kormányzat által hozott antiszemita törvények arra kényszerítették, hogy 1933-ban lemondjon állásáról. Azonban Edith lelkében ez időre egyre érlelődik az elhívás. Mintha két dologról is szólna ez: egyrészt elhívás a teljes odaszentelésre, önmaga oda áldozására, másrészt sorsközösség vállalása saját népével, a zsidósággal. Még kivándorolhatna Dél-Amerikába. Felajánlanak neki ott egy egyetemi katedrát. Marad, és felvételét kéri a kölni kármelita kolostorba. Édesanyja vigasztalhatatlan, rokonai úgy érzik, pont most hagyja cserben a zsidóságot, amikor a vész közeleg. 1934. április 15-én öltözik be, új szerzetesi nevet kap: Keresztről nevezett Terézia Benedikta nővér. Családjából senki nincs jelen felszentelésük. Ismeretlenül lépett a kolostorba, rendtársai először nem is sejtették ki tartózkodik közöttük. De

rendi előjárói tudták, és szorgalmazták, hogy folytassa filozófiai munkáit. Egyre több a látogatója is. Régi tanítványai, barátai keresik fel, hogy tanácsokat kérjenek tőle, mérítsenek belső békéjéből. Lassan a rokonok is elkezdik látogatni.

Megtérése, mély elkötelezettsége ellenére sem lesz merev gondolkodású: „Nem tetszett soha a gondolat, hogy Isten irgalma megáll a látható Egyház határainál. Isten maga az igazság. Aki az igazságot keresi, Istent keresi, akár tudja, akár nem.” – írja pont Husserlre, egykori mesterére gondolva.

1938. április 21-én teszi le az örökfogadalmat. Ekkor édesanyja már halott, de nővére Rose megkeresztelkedett, és lassan osztozni kezd húga hitében és sorsában.

Hitler lassan átveszi Németország és a német nép lelke felett az uralmat. Még apácátársai sem értik eléggé, milyen nagy a veszély, pedig Edith kérésselhetetlen logikával kifejti: Hitler Isten ellensége. Benedikta nővér egyre biztosabb abban, hogy szenvednie kell népéért, a zsidóságért. 1938. november 8-ról 9-re virradó éjszaka – a hírhedt kristályéjszakán – a nácik radikális tisztogatásba kezdenek. Zsinagógákat gyújtanak fel, lerombolják a zsidó kézben lévő üzleteket. Edithet előjárói, hogy mentse, áthelyezik a biztonságosabbnak tűnő hollandiai, echti kolostorba. De a németek 1940. május 10-én lerohanják Hollandiát. Előtte nem sokkal Edith felajánlja magát Istennek népéért. A rend megpróbálta őt Svájcba menekíteni, de már késő. A holland püspöki konferencia 1942. július 20-án nyilvánosan elítélte a náci fajelméletet; az állásfoglalást az ország összes templomában felolvasták. Válaszként 1942. július 26-án Hitler elrendelte Hollandiában is az áttért zsidók le tartóztatását. Összesen 722 személyt vettek őrizetbe, köztük Edith Steint és nővérét, Rosét.

„Komm, Rose! Für unser Volk!” (Gyere Rose! A népünkért!) E szavakkal lépett ki a kolostorból, két SS-tiszt foglyaként, 1942. augusztus 2-án. Egy héttel később, a birkenauai gázkamrában ért véget földi életük.

II. János Pál 1987. május 1-jén boldoggá avatta, majd 1998. október 11-én szentté. 1999. október 1-jén Európa társvédőszentjévé nyilvánították Sziénai Szent Katalinnal, Avilai Nagy Szent Terézzel és Szent Brigittával együtt.

Szabó Ildikó

Forrás: Edith Stein: *Egy zsidó család életéből*. Sarutlan Kármelita Nővérek, 2014. Puskely Mária: *Edith Stein. Európa társvédőszentje*. Sarutlan Kármelita Nővérek, 2008. Kép: hu.wikipedia.org

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Tony Campolo történetei (folytatás)

Különböző kultúrák

A Jelenések könyve arról beszél, hogy Babilon az uralkodó kultúra. A Bibliában Babilon annak a társadalomnak a jelképe, amely az embereket a bálványimádásra, anyagiasságra és elzárkózásra csábítja. A szociológusok tudják, hogy a nyugati társadalmakban erre milyen erős tendencia mutatkozik, és hogy ez Jézus gyülekezete számára szüntelen harcot jelent. A továbbiakban azt vizsgáljuk, mit tegyenek a keresztyének a világ befolyása ellen.

A mi képünkre

George Bernard Shaw mondta: „Isten a saját képére teremtett minket, mi pedig elhatároztuk, hogy viszonzzuk szívességét”. Azt a folyamatot, melynek során egy olyan istent teremtünk a saját képünkre, amelyik visszatükrözi kultúránk mindenkor uralkodó értékeit, totemizmusnak nevezzük. Ezt a folyamatot részletesen vizsgálja Émile Durkheim francia szociológus „*A vallási élet elemi formái: A totemisztikus rendszer Ausztráliában*” c. művében. A totemizmushoz való vonzódás szemléletes példáját figyelhettem meg egy philadelphiai kínai katolikus templomban. A templomban volt egy színes ablak, talán sejtik már, mit ábrázolt. Jézus alakja volt rajta, de nem zsidó, hanem távol-keleti vonásokkal. A gyülekezet tagjai Jézust a saját képükre teremtették. Egy színes gyülekezet vasárnapi iskolájában Salamon [ford. megjegyzése: valójában Sallmann] híres Krisztus-portréjának nyomata volt kitéve, de egy napon eltűnt a falról. Új került a helyére, melyen Jézust feketének ábrázolták. Mikor a tanító felhívta a figyelmet arra, hogy hiszen Jézus egyáltalán nem volt afro-amerikai, egy fiatalember ezt morogta: „De egész biztos, hogy sápadt arcú sem!” Ez a fiatal éppoly kevéssé akarta, hogy Jézus fehér legyen, mint a fehérek, hogy Jézusból feketét csináljanak. Minden csoport olyan Jézust akar, aki őt isteníti meg. Egy ilyen vallás végső soron nem más, mint a kollektív önképzés. Ez a totemizmus pontosan ugyanaz, mint amit Pál a Római levél első fejezetében mond. Azt fejtegeti, hogy az emberek az örökkévaló Isten dicsőségét egy mulandó ember képmásával cserélték fel (23. vers). Nem csodálatos, hogy a Tízparancsolat kimondja, ne csináljunk az Úrnak faragott képeket? A parancsolat értelme, hogy minden kép, amit Istenről

csinálunk, sokkal inkább minket, magunkat ábrázol, mint Istent.

Kit érdekel

Kultúránk nem csupán bálványimádásra, de a materializmusra is csábít. A keresztyén embernek harcolnia kell a mammon ellen. Mikor a hatvanas években Pennsylvaniában tanítottam, mindig rengeteg diák vett részt a „Bevezetés a szociológiába” c. előadásaimon. Egy nap megpróbáltam különösen is a szakértő benyomását kelteni, és néhány olyan meghatározást használtam, mely egyik diákomat arra készítette, hogy bekiáltsa: „Baromság!” Ezt a hangot nem tűrhettem, ezért ezt mondtam: „Kikérem magamnak. Kérem, üljön le, különben kidobom az előadásomról!” A fiatalember pimaszul válaszolt: „Na és? Kit érdekel?” „Ha ma kidobom haver, akkor nem engedem vissza. Akkor törölöm a tanegységét.” – fenyegettem. „Ismét ezt kiáltotta: „Na és? Kit érdekel?” Nem erőltettem a dolgot. Hiszen a hatvanas években jártunk, és nagyon jól el tudtam képzelni, hogy mi történik, ha kizárom az előadásaimról. Feltehetően a többi előadásról is lógott volna ezzel a kijelentéssel: „Na és? Kit érdekel?” És ha kilátásba helyeztem volna, hogy ha ezt teszi, valószínűleg repülni fog az egyetemről, csak tovább ordibált volna: „Na és? Kit érdekel?” És ha azzal folytattam volna, hogy diploma nélkül nem talál állást, újból csak ezt bömbölte volna: „Na és? Kit érdekel?” Akkor elmondhatam volna neki, hogy egy jó állás nélkül nem vehetné meg azokat a szép dolgokat, melyekre társadalmunk jelenlegi elvárásai miatt szükségünk van. Erre világosan és érthetően kijelentette volna: „NA ÉS, KIT ÉRDEKEL?” Gyanítom, hogy az a keresztyén aligha lehet igazán Jézus tanítványa, aki nincs abban a helyzetben, hogy a dolgokról, melyek körül társadalmunk forogtatni akarják, meggyőződéssel ki ne tudná jelenteni: „Na és? Kit érdekel?”

Hamis értékelés

Halloween errefelé mindig is a rossz viccek éjszakája volt. Biztosan el tudják képzelni, hogy mi minden jut eszébe egy ilyen estén a kisszócoknak. Egyszer ketten betörtünk egy közeli kis áruházba. Semmi gond, nem loptunk! Viszont sokkal rosszabbat tettünk. Kicseréltük ugyanis majd az összes ártáblát. Másnap reggel egy hajpánt 10 dollárba,

Élet és Világosság

egy rádió 10 centbe került. A drága árucikkek olcsóbbak lettek, az olcsóbbak jóval drágábbak. Ez a történet jó példa arra, mi történt Amerikával. Mintha a mi társadalmunkba is betört volna valaki, és kicserélte volna az árcédulákat. Nem vagyunk többé hajlandóak, hogy olyan dolgokba fektessünk pénzt, melyek sokat érnek, s közben minden időnk és energiánkat elpazaroljuk értéktelen semmiségekre. Értékeink teljesen felcserélődtek!

A maga helyén

A médiumoknak mérhetetlen hatalma van kultúránk felett. A tinédzsereket messzemenően befolyásolják a tévében látott dolgok. Robert Pittman, az MTV tévéállomás alapítója és elnöke jelentette ki: „A 14 évesek nem a látókörünkben vannak, hanem a zsebünkben!” Babilon kihasználja céljai számára korunk technológiai lehetőségeit. Vannak, akik úgy vélekednek, hogy a műszaki haladás semleges, és az jóra és rosszra egyaránt felhasználható. De pl. Jacques Ellul szociológus is azon az állásponton van, hogy a műszaki haladás lényege valójában megerősíti az embereket abban a humanista meggyőződésükben, hogy minden lehetőség nyitva áll számukra, és nincs többé szükségük isteni beavatkozásra. Ellul számára kétségtelen, hogy a technika táplálja a bálványimádást, mert arra csábít, hogy magunkat mintegy istennek lássuk. Pár éve néhány diákkal kirándultam a pennsylvaniai ámisokhoz, ahol egy püspökkel beszélgettünk. Ez kiváltságot jelentett, mert az ámisok nem hagyják magukat az életmódjukról kikérdezni. A püspök azonban barátom volt, s így alkalmat adott erre. Elmagyarázta, hogy az ámisok egyáltalán nincsenek a modern technika ellen. Mindössze az a felfogásuk, hogy mielőtt kipróbálnák, tisztában kell lenniük azzal, hogy az milyen hatást gyakorol az életükre. Az ámisok éveken keresztül megfigyelték, hogy a műszaki haladásnak sok tekintetben negatív, sőt katasztrofális hatása volt az amerikai társadalomra. Példaként hozta fel a tévét. Megkérdezte a diákokat, egyetértenek-e azzal, hogy a tévé az értékek és erkölcsi meggyőződés továbbadása terén nagyon is átvette a szülők szerepét. Aztán feltette a kérdést, hogy ez véleményük szerint pozitív fejlődés-e. Elmondta, hogy

sokan, akik néhány évtizede figyelik a tévé hatását, arra a következtetésre jutottak, hogy az bizonyos értelemben iszentelenségre juttatja az embereket, és hogy Amerika alapján véve tévé nélkül jobban haladna. De közben késő lett, hogy visszaforgassuk a kereket. A püspök elmagyarázta, hogy a technika hasznos lehet, míg meg nem engedjük, hogy rátelepedjen az életünkre. Rámutatott a telefonfülkére, melyet a kapubejáró végében állított fel: „Veszély esetén van egy telefonom. Hasznos, ha segítségre van szükség, vagy ha a családi és baráti körön kívülálló emberekkel akarok kapcsolatot felvenni. De ugyan minek legyen a házban telefon? Megzavarja az élet legfontosabb pillanatait. Talán éppen együtt vagyok a gyerekekkel, vagy a feleségemmel akarok valami fontosat megbeszélni. De ha megszólal a telefon, mindent félbe kell szakítani. Talán éppen együtt imádkozunk. Talán ágyban vagyok a feleségemmel, amikor cseng a telefon. Hagyjak mindent félbe?” Majd folytatta. „Az elektromosság is jó lehet, míg az őt megillető helyen van. Egy ilyen hely az istálló, ahol a tej hűtésére lehet használni. De ha behozzuk a házba, nagyon káros hatása lehet. A természetes életritmust az elektromos áram kibillentette a helyéről. Az ember tovább fennmarad, mint kellene, és nemsokára megjelennek a házban a rádiók. És az emberek többet kezdenek foglalkozni a külvilággal, mint a közösségük életével.” A traktorok használatáról szólva elmondta, hogy előnyben részesíti a lovakat, mert így az egész család részt vesz a munkában. A traktor azonban a szántást és aratást egy-emberes munkává teszi. Sokkal előnyösebb, ha feleségével és gyermekeivel együtt dolgoznak a földeken. Így jön létre a családi összetartás. A beszélgetés végén kiderült a diákok számára, hogy az ámisok életmódja korántsem olyan neveléses, mint ahogy azt páran elképzelték. Érzékenyebbé váltak arra, hogy lemérjék a technikai haladás hatásait az életükben, és mélyen elgondolkodtak azon, hogy a technológiának valóban pozitív hatása van-e saját magukra és Isten országára nézve.

(Folytatjuk)

Fordította: Czövek Olivéerné

HONLAPJAINK

Egyház központi: www.metegyhaz.hu

Békásmegyeri gyülekezet: www.megbekelestemplom.hu
 Dankó utcai gyülekezet: www.lelkedzi.hu
 Kispesti gyülekezet: www.meltosagnapja.hu
 Kisvárdai gyülekezet: www.galilea.hu
 Nyíregyházi gyülekezet: www.metkapolna.hu
 Szegedi gyülekezet: www.metszeged.hu

Oltalom Karitatív Egyesület: www.oltalom.hu

Wesley János Lelkészképző Főiskola: www.wesley.hu

Wesley Stúdió: www.wesleystudio.hu

GONDOLKODJUNK!

Paradox töprengések
a népről

Bámulom az előttem fekvő fekete-fehér képet. Egy magányos kislányt látok rajta. Levágták a haját. Rabruhát adtak rá. A neve: 26947. Nézem gyönyörű névtelen arcát. Árva szemébe nézek. „Szemem elsorvadt a sírástól, a bensőm megrendült. Megfordult a szívem bennem népem leányának romlása miatt. Mert apró gyerekek és csecsemők pusztulnak el a város terein.” (Síralmak, 2,11) Nem tudom megkeresni őt. Nem tudom meghajtani fejem a sírjánál. Sohasem tudom meg, hogy beszélt-e magyarul. Sohasem tudom meg, hogy miként szólította legjobb barátnője.

Bámulom az előttem fekvő két színes képet. Szépen felújított kápolna. Kertjében kereszttek. Napi rendszerességgel locsolt kert. Heti rendszerességgel nyírt gyeplő. A másik kép csak egy keresztet ábrázol ebből a temetőből. Bár nem olvasható rajta a név, tudható, kié. Gyakran tisztítják. A kereszt is jó állapotban van. A fa pácolva is lett, hogy kiállja az Isten által adott időjárás viszonyosságok nehézségeit. A név, mely nem olvasható, de tudható: Otto Moll. Igen, az az Otto Moll várja itt Jézus keresztyével megjelölve az igazak feltámadását, aki szerette a síró csecsemőket a Sonderkommando máglyáira dobni. Hitler születésnapján biztos sokan jönnek el ide sétálni egyet a tavaszi napfényben. Mesterük itt raboskodott Landsbergben a sörpuccs után. Szép, csendes emlékezőhely, templommal, haranggal, kereszttekkel és SS-sírhelyekkel.

Mi hát a nép? Ki van megjelölve az Örökkévaló pecsétjével?

A gyertya veszélyes dolog. Jobb lenne annak, ha véka alá rejtenék. Elfogyna a levegő és kialudna. Véka alatt nem látnánk ezt az elmegyógyintézetet, ahol önigazultan, csendben sétálnak a betegek.

Hol van hát a nép? Ki van megjelölve az Örökkévaló pecsétjével?

Akarsz-e megjelölve lenni? Akarsz-e névtelen lenni? Akarsz-e elveszett lenni? Akarsz-e elfelejtett lenni? Akarsz-e semmibe vett lenni? Akarsz-e gyűlölt lenni?

Akarsz-e elpusztított lenni? Mert ez az egyetlen, amit tényszerűen tudunk azokról, akik az Örökkévaló pecsétjét büszkén hordozták egy olyan korban, ahol az a pusztulás jelképe volt.

Hol van hát a nép? Ki van megjelölve az Örökkévaló pecsétjével?

A sivatag kivirágzásában. A kicsike méretű paradicsomban. Az egytized áramot fogyasztó százszor gyorsabb processzorban. Az Alzheimer gyógyszerében. A senki földjét paradicsommá reguláló fiatal lányban. A mai Irán házáinak falára „Halált Hámánra” felíró fiúban. A megkéselt gyermeke fölött Istenhez forduló anyában. A beduin falvakban angolt tanító nyelvprofesszorban. Az üres bombát ledobó pilótában. A gyermek közelsége miatt nem lövő mesterlövészben. A kórházból egységéhez visszaszökő katonában. Az utcán tefillint nyújtó fiatalemberben. A Budapestet és Magyarországot dicsérő unokában, aki túlélők családjából származik.

Mi lenne velünk ha nem lenne itt, most, közöttünk a fény? Mi lenne velünk, ha igaza lenne Luthernak, Kálvinnak, Wesleynek, és a keresztények lennének a nép? Mi lenne velünk, ha a békés, csendes belenyugvás, a hallgatás, a bosszú, a szeparatizmus, az önigazultság, a térítés-mánia, a nyelveken szólás fontossága, a hitből való megigazulás, a Szentlélekkel való betöltekezés, az Újszövetség felsőbbrendűsége, Pál apostol Jézus felé magasztalása, az SS-ek kereszttel való megjelölése lenne a világ világossága?

Hol van hát a nép? Ki van megjelölve az Örökkévaló pecsétjével?

Az a kicsiny, rejtett kis csoport, amely titkon az Atya akaratát cselekszi, és az a zúgó sokaság, amely Dávid csillagából, a „pusztulás szimbólumából” 70 év alatt vérrel és verítékkal az ÉLET szimbólumát hozta létre, vonalak ki-
radírozása nélkül.

Erős Máté

ÍGY TÖRTÉNT

*„És ne legyen közösségtek
a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel,
hanem inkább meg is feddjétek azokat...”*

(Efezus 5,11)

Egy esztendeje, 2015 áprilisában volt a neves, náciizmust ellenző evangélikus lelképásztor, Dietrich Bonhoeffer mártíromságának 70 éves évfordulója. De a 2016-os esztendő sem telik el Bonhoeffer-évforduló nélkül: idén van születésének 110. évfordulója.

Tavalyelőtt, a nemzetközi könyvfesztiválra jelent meg magyar fordításban Eric Metaxas *Bonhoeffer – pásztor, mártír, próféta, kém* című műve, mely a bátor német lelkész küzdelmes életébe nyújt betekintést. A tavalyi kerek évforduló után az idei, százötven esztendő történelmi évfordulón is érdemes, s kell is emlékeztetni Bonhoefferre, valamint a „Bonhoefferekre”, aki és akik – az efezusbeliekhez írt levél ismert soraival élve – nem voltak hajlandók részt venni a sötétség haszontalan cselekedeteiben, hanem inkább leleplezték azokat. Az értékes kötetet kibocsájtó kiadó vezetője a náciizmus-ellenes mártír lelkészről úgy fogalmazott, hogy „éles helyzetben méretetett meg, és élete feláldozásával is hű maradt hű elveihez... ma is arra készit bennünket, hogy feltegyük a kérdést: mit teszünk mások védelmezéséért, az igazság mellett való kiállásért?” Bonhoeffer azt hirdette, hogy az emberek élete számára a bibliai lapokon található meg minden válasz minden kérdésre, mert az „szilárd talaj”, s azon megállni képesek az emberi társadalom tagjai. Bonhoeffer és példaadó társai ezen szilárd, humánus alapokon állva joggal tudták, hogy az emberek kirekesztése vagy befogadása határoz meg minden társadalmi berendezkedést és vallásos programot, hogy egy keresztény nem lehet antiszemita, hogy jó samaritánusként sosem lankadhat a figyelem az antiszemitizmus és a rasszizmus veszélyeivel szemben, hogy szüntelen cselekedni kell.

A Bonhoefferről napvilágot látó magyar fordítású kötet megjelenésével szinte egy időben – 2014 áprilisában – avatták a boldogok sorába Olaszországban azt a szerzetest,

akit Giuseppe Girottinak hívtak, és akit antifasiszta nézetei miatt függesztettek fel oktatói munkája alól, s akit zsidó embertársai segítése végett tartóztattak le, majd internáltak a dachau koncentrációs táborba. Váratlan halálát egy injekciónak tulajdonítják.

„Sorban kivittek minket, erőtlenség, tehetetlenül. Az operációs terem ajtaja előtt a folyosón dr. Schidlausky intravénás érzéstelenítő injekciót adott. Elalvás előtt egy gondolat villant föl bennem, de elmondani már nem tudtam: «Nem vagyunk kísérleti nyulak.» Nem, nem voltunk kísérleti nyulak. Emberek voltunk!” Ezek az idén kilencvenötödik életévébe lépő Wanda Póltawska (1921-) gondolatai, aki a Gestapo fogjaként került a ravensbrücki koncentrációs táborba; ahol az embereken végzett bűnös kísérletek elviselője volt. Szenvedései indították el később orvosi és pszichiáteri hivatásában, az orvosi etika megújításáért szállva síkra.

Ravensbrück az ördögi nemzetiszocialista harmadik birodalom egyetlen női koncentrációs táboraként ismert, 1939 nyarán hozták létre Berlintonól északra, mintegy száz kilométerre. A többi koncentrációs táborhoz hasonlóan az orvosok itt sem az életmentés céljából tevékenykedtek. A lebetegedett foglyokat rendszerint mérgejnekciókkal ölték meg; de volt olyan is, hogy éjszaka kivonszoltatták a krematóriumba élve elégettetni őket. Nem lehet tudni pontosan, hogy hány magyar állampolgár került Ravensbrückbe. Egyes adatok szerint körülbelül kilenc-tíz-ezren, akik között tucatnyi politikai fogoly és zsidó ember volt. „A mi szerelvényünkkel cigánytranszport is érkezett Magyarországról. Ekkor bizonyosodtunk meg róla, hogy nemcsak zsidókat, hanem más fajtájú, más nemzetiségű, más vallású embercsoportokat is ki akarnak irtani a náci... Ezen az úton kezdtük megérteni, mi történik itt, Európa közepén... Már Allachban, az első állomáshegyünkön ízelítőt kaptunk a koncentrációs táborok életéből. Az igazi tapasztalatokat azonban Ravensbrückben

Élet és Világosság

szereztük...” – áll az ugyancsak Ravensbrückbe deportált Döme (Steiner) Piroska (1912-2007) *Lágeremlékek* címmel papírra vetett visszaemlékezésében.

Döméhez hasonlóan az egykori magyar antifasiszta ellenállás több tagja megjárta a különféle koncentrációs lágereteket. Többen pedig, akik elkerülték a deportálást, megpróbálták továbbra is küzdeni, menteni, segíteni. Szép számmal voltak olyanok, akik az emberiség, a becület erkölcsi alapján állva szembe mertek fordulni a pusztulással. A reálisan látó és gondolkodó egyházfiak közül tucatnyian, köztük az ellenállási mozgalmakkal kapcsolatban álló Kálló Ferenc (1894-1944) tábori esperes, helyőrségi-kórházi lelkész; a kórházban sebesültek, hadifoglyok és zsidók mentésének szervezője, vagy a humánus és demokratikus gondolkodásáról közismert Remete László (1910-1944), az ellenálló és embermentő csoportokat szervező evangélikus hittanár. Mindketten gyilkos golyók által, mártírokként végzik. Sztéhlo Gábor (1909-1974) evangélikus lelkész zsidó gyermekek szervezett mentését végezte; a svájci vöröskereszt támogatásával 1944 karácsonyáig harminckett otthonban szervezte meg a kisgyermek elhelyezését és ellátását. Hasonlóképpen cselekedett a kor jeles magyar jelmeztervezőjeként ismert kálvinista Zsindelyné Tüdős Klára (1895-1980), a református nőszövetség vezetője is, aki a svéd misszióval együtt számos üldözöttnek – felekezetre, s pártállásra való tekintet nélkül – adott menedéket, családi villáját sem kímélve. De nem szabad elfeledni Angelo Rotta (1872-1965) nunciust sem, aki 1945-ös kényszerű távozásáig tevékenyen, odaadóan szolgálta Magyarországon a hazánkba menekült külföldieket és az üldözötteket, a Vatikán diplomáciai testületének vezetőjeként többször is vehemensen tiltakozva a magyar kormány zsidódeportálásai ellen. A mártíromságig ment el a százharminc éve született

Bajcsy-Zsilinszky Endre (1886-1944) politikus is, aki a megölése előtti években fáradhatatlanul munkált a német-náci hódítással szemben. Ezért minden jóakarató emberrel képes volt együttműködni, küzdeni – mindazokkal is, akik más gondolkodásúak vagy más hitűek voltak, mint ő. A magyar katolikus értelmiség markáns képviselőjével, a száz-tíz esztendeje született Barankovics Istvánnal (1906-1974) is együtt munkált, próbált tenni, s a náci fajelmélettel ugyancsak szemben álló, lengyelbarát hercegprímásnál, Serédi Jusztiniánnál (1884-1945) közbenjárni akkor, amikor egy fiatal elektromérnök, kommunista aktivista, Schönherz Zoltán (1905-1942) életének megmentése volt a tét. Az élete kezdetén „szélsőjobbról induló Bajcsy-Zsilinszky magyarként, humanista emberként nem volt hajlandó megvonni az emberi jogokat attól a néptől, amely a tizenkét apostolt adta a világnak...” Csonkán fennmaradt hagyatékában közel kétszázra tehető azoknak az ügyeknek a száma, amelyekben a politikai és származási okokból, a zsidóságu-kért üldözöttek érdekében eljár az akkori hatalomnál. Nem véletlenül lett szálka a hatalom szemében, s lett gyanús ellenzéki, bizonytalan politikai egzisztencia, s fosztották meg parlamenti képviselői mentelmi jogától, majd 1944 szentestéjén gyorsan kivégezték.

A sohasem tétovázó, „belső hangtól” vezérelt „Bonhoeferek” példájának felidézése több mint hét évtizeddel később – ezekben az ugyancsak kritikus időkben – ma jó alkalmat tartogathat arra, hogy fényükben áttekintsük az aktuális kérdéseket, s a bibliai intést szemünk előtt tartva próbáljunk haladni: „És ne legyen közössétek a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat...”

-kz-

MET NYÁRI TÁBOROK HEJCÉN:

Gyermek és serdülő tábor (8-14 éves): július 1-8. Jelentkezési határidő: június 23.

Kisifi (14 év fölött): július 9-16. Jelentkezési határidő: július 2.

Családós tábor: július 31-augusztus 7. Jelentkezési határidő: július 24.

Énekes tábor: augusztus 12-19. Jelentkezési határidő: augusztus 5.

Nyíregyházi csendesnapok: augusztus 19-21. Cím: Nyíregyháza, Bessenyei tér 10. 4400

(A csendesnapoknak nincs szabott ára, önkéntes adományt köszönettel fogadunk.)

Tudnivalók:

Gyerek, tanuló: 20 ezer Ft/tábor; Felnőtt: 25 ezer Ft/tábor

Családós tábor díjai: 0-3 éves korig 300 Ft/nap, 3-16 éves korig 1200 Ft/nap, felnőtt: 1800 Ft/nap.

A táborok költsége (az oda- és visszautazáson kívül) minden, a tábor programjához kapcsolódó költséget tartalmaz. (Áraink közel 10 éve változatlanok.) Jelentkezni, érdeklődni a helyi lelkésznél vagy központunk elérhetőségein lehet.

Cím: Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, Budapest, Dankó u. 11. 1086. E-mail: info@metegyhaz.hu

Tel.: (06-1) 577-05-15

Élet és Világosság

IFI SAROK

Keresd meg a kérdésekre a választ a táblázatban, majd a megmaradt betűket írd le, és megkapod annak az ünnepnek a nevét, amit a zsidó nép húsvétkor ünnepelni szokott!

F	Á	R	A	Ó	Z
J	Z	Á	Z	S	P
É	É	Ű	Ő	S	N
G	T	S	R	Í	O
V	É	R	Z	A	R
C	H	H	E	L	Á

Megoldás: _ _ _ _ _

1. Egyiptom vezetője Mózes idejében: _ _ _ _ _
2. A hetedik csapásnál ilyen eső hullott Egyiptomban: _ _ _
3. Az első csapásnál ez lett a vízből: _ _ _
4. Az izraelitáknak ennyi napon át kellett megkerülniük Jerikó falát (Józsué 6,15): _ _ _
5. „Könnyebb a tevének a _ _ fokán átmenni...” (Máté 29,24)
6. Ezt csinálja az, aki lejegyzeteli, amit mondanak neki: _ _
7. A nagyon öreget szokták így is mondani: _ _ öreg
8. Ilyen lesz a haja annak, aki megöregszik: _ _ _
9. Mózes fiútestvére: _ _ _ _
10. Ennyi báránya közül veszett el egy: _ _ _ _
11. A LE szó megfordítva: _ _

Jó munkálódást kívánok: Tdke

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Mi, kiválasztott népe, érezzük erejét

A művet (*Az öröm várva várt fénye – Erwünschtes Freudenlicht*, BWV 184) 1724. május 30-án – pünkösd 3. napján – mutatták be Lipcsében, majd 1731-ben ismét előadták. Ósváltozata egy korábbi, kötheni világi kantáta, amelyből azonban csupán néhány hangszeres szólam maradt fenn, az énekes szólamok, a partitúra és a szöveg is elveszett. A hangszerek szólamainak összevetéséből az derül ki, hogy ezek zenei anyaga nem ment keresztül lényeges változtatáson. Az új kompozíció szövegírója – az 5. tétel (a korál) kivételével – ismeretlen.

1. Recitativo (tenor): Két harántfuvola ismétlődő motívuma kíséri a nyitó énekbeszédet, amely az aznapra rendelt evangéliumi szakasz (János 10,1-11: Jézus a jó pásztor) gondolatait folytatja. A két fuvola lágy hangzása békés, bukolikus jelleget sugall, mintegy a jó pásztor szerető gondoskodását festve. Ezt a pasztorális meghittséget még az „erő” (*Kraft*) megjelenése sem teszi karcosabbá, a „halál völgyének” (*Todes Tälern*) említése sem színezi sötétebbre. (Elképzelhető, ha Bach újrakomponálja e tételt, vagy erős revízió alá veszi az ósváltozatot, ezeket a szövegi kontrasztokat erőteljesebben kiemeli – ahogy általában máshol tette –, így azonban az üzenet félreérthetetlen: az erő a szeretet erejeként mutatkozik meg.) A tétel vége ariosóvá alakul, amelynek lépdelő basszus-szólama érzékletesen rímel a „követés”-re (folgen wir), míg az „örömmel” (mit Freuden) szó rendre hosszú dallamívekkel válik repesővé: *Az öröm várva várt fénye/Ragyog ránk az Újszövetséggel/Jézus által, ki pásztorunk!/Mi, ki egykor a halál völgyében jártunk,/Most bőségesen érezzük,/Ahogy Isten pásztort küld, kit várunk rég,/Táplálja lelkünk,/Igéje, Szent lelke által léptünk/Igaz útra tér./Mi, kiválasztott népe, érezzük erejét;/Egyedül az ő kezében van, mi javunkat teremté,/Mi szívünket erőssé teszi./Szeret bennünket, nyáját,/Mely vigaszt és segítségét ismeri./A hiábavalótól, földitől megvált,/Hogy rátekinthessünk./És mindenkor kegyelmében bizhassunk./Ó, pásztor, ki a nyájért áldozod magad,/Szereteted a sír s halálig megmarad!/Karja képes eltántorítani ellenségünk,/Gondoskodása bárányainak lelki eledele./Igen, jöjjön bár idő, mikor sötét völgybe érünk,/Akkor segít és vigasztal szelíd pásztorbotja./Ezért örömmel követjük akár a sírba./Fel! Siessetek hozzá, álljatok elé megdicsőülve!* (A mű a világhálón meghallgatható: <https://www.youtube.com/watch?v=dgwXd4DeGAM>)

2. Ária (szoprán, alt): A nyitó recitativo pasztorális jellegét folytatja a szoprán és az alt duettje. A fuvolák és hegedűk gyors, felfelé törekvő (és a magasságot el is érő!) futamai mintha a Krisztust köszönteni siető hívek igyekezetét ábrázolnák [„A” kottapélda]. Az A-B-A formálású tétel középrésze (amely az elkerülendő „hízog földi csábítást” és annak következményeit jeleníti meg) meglehetősen instabillá válik azáltal, hogy gyorsabb, erőteljesebb hangnemi kitérőket tesz, kerüli az ismétléseket, az átlátható tagolást, sokáig késlelteti a megnyugtató zárlatot. (Az első zárlat – 27 ütem után – csak a „teljessé váló üdv” említésére következik be.) Mondhatni: e B-rész „vékony jégre viszi” az előadókat és a hallgatókat, olyannyira, hogy a jég be is szakad, a rövid látszat-felívelések rendre csúfos bukásba torkollnak [„B” kottapélda]:

Áldott keresztények, üdvözült nyáj,/Jöjjetek, köszöntétek Krisztust hálával!/Vessétek meg a hízog, földi csábítást,/Hogy üdvötök teljessé legyen ezáltal!

3. Recitativo (tenor): Akárcsak a nyitó tételben, itt is dallamhajlítások emelik ki az örömet (*Freude*) és a vigaszt (*Labsal*): *Örvendjete hát, ti kiválasztott lelkék!/Örömötök Jézus szívéből fakad./Ezt a vigaszt elmondani nem lehet./Az öröm immár lefelé is árad/Abhoz, ki eddig bűnbilincsen hevert,/Melyet immár Júda hőse levert./Egy Dávid segít nekünk,/Egy hőskar tesz szabaddá ellenségeinktől bennünk./Mikor Isten nyáját hatalmával védi,/Mikor haragvó villámain ellenségekre méri,/Mikor a keserű ke-*

Élet és Világosság

reszthaláltól,/Mely érettük hozatik, nem fél,/Szükség többé nem lesz akkor,/Örvendezve mindenki Istenben él./Itt ízlik nekik a finom legelő,/S ott – remélik – a tökéletes égi öröm jó.

4. Ária (tenor): Szólóhegedű kíséri e tételt. Akárcsak az előző recitatívóban, itt is az egyre burjánzóbb dallamhajlítások (melizmák) érzékeltetik a boldogság (*Glück*), az áldás (*Segen*) és a megkoronázás (*Krönen*) pazar bőségét, örömteliségét: *Boldogság és áldás kész most,/Megkoronázni a felszentelt nyáját./Jézus azoknak aranykort hoz,/Kik őt megismerni bátrak.*

5. Korál: A világi ősváltozatban ezen a helyen egy recitativo állott, amelyet kihagyott Bach, helyette Anarg von Wildenfels (1490–1539) „*O Herre Gott, dein göttlich Wort*” kezdetű koráljának 8. versszaka hangzik el: *Uram, remélem, te leszel az,/Ki gondban azt nem hagyja,/Ki Igéd hű szolgaként, igazul/Szívébe és elméjébe fogadja;/Néki adod az áldást készen/S elveszni őket nem hagyod./Ó, Uram, kérlek téged, hagyj engem/Vidáman és készségesen meghalnom.*

6. Kórus: Azonban ebben a műben, amely a választott népről, az örömről, szeretetről és gondoskodásról szól, nem lehet a halálé az utolsó szó! Vidám, gavott-jellegű kórustétel dicséri a jó pásztort, hirdeti az élet diadalát: *Jó pásztor, néped vigasza,/Csak szent Igéd hagyd nálunk!/Hagyd kegyes orcád fényleni,/Maradj Istenünk, mentsvárunk,/Kinek mindenható kezei/Az élet-hez terelik lépteink!*

Göncz Zoltán

HAVI ISTENTISZTELETI REND

2016 – A fény és a fényalapú technológiák nemzetközi éve

Az év igéje: „*Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket.*” (Ézsaiás 66,13)

FEBRUÁR

Április hónap igéje: „*Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.*” (1Péter 2,9)

ISTENTISZTELETEK		BIBLIAÓRÁK – MIT JELENT VÁLASZTOTTNAK LENNI?	
	<i>Igehely</i>		
Április 3. Húsvét után 1. v. (QUASI MODO GENITI)	Ézsaiás 40,25-31 János 20,19-29 1János 5,4-10	Első hét	<i>Ábrahám választottsága</i> 1Mózes 18
Április 10. Húsvét után 2. v. (MISERICORDIA DOMINI)	1Péter 2,20/b-25 János 10,11-16 Ezékiel 34,10-16. 31	Második hét	<i>Izrael választottsága</i> 5Mózes 7
Április 17. Húsvét után 3. v. (JUBILATE)	1Mózes 1,1-4. 26-31 2,1-4/a 1Péter 2,11-20 János 16,16-23/a	Harmadik hét	<i>Az apostolok választottsága</i> Márk 3,13-19
Április 24. Húsvét után 4. v. (CANTATE)	Jakab 1,16-21 János 16,5-15 Ézsaiás 12,1-6	Negyedik hét	<i>Mire választotta Isten a gyülekezetet?</i> Róma 8,18-30

ZSIDÓ ÉLET

Pészach: Isten népe így emlékezik az egyiptomi kivonulásra

„Ez a hónap kezdete legyen számotokra minden hónapnak, első legyen az esztendő hónapjai között.” (2Mózes 12,1)

Ismét emlékezünk: megemlékezünk, ünneplünk, újra éljük, mintha velünk történt volna az egyiptomi rabszolgaságból való megmenekülés.

És elbeszéljük fiainknak a történeteket hagyományaink szerint, ahogy az a mindenkori, így a mai zsidósággal is történt. Így tudjuk átadni a következő nemzedéknek tradícióinkat. Így éljük át mindnyájan zsidóságunkat, az Örökkévaló által kiválasztott nép Istennel való szövetségének felelősségét. A „gojim” – „népek” kifejezést az Örökkévaló használja először a zsidósággal mint néppel kapcsolatban is. Így óriási tévedés pejoratív értelmet tulajdonítani annak, hogy a zsidók más népeket a gojim kifejezéssel illetnek, vagy a nem zsidókat gojnak mondják. Ez nem több vagy kevesebb, mint zsidó kifejezést használni egy zsidó emberre nézve. Természetesen nem mindegy, mint bármi más, hogy milyen szövegkörnyezetben használjuk.

A zsidó nép szövetsége az Örökkévalóval mindannyiunkat szolgálatra kötelez vele és a népekkel szemben. Nem kiváltság a kiválasztottság, hanem kötelesség, mintegy lámpásként viselkedni a többiek előtt Isten szeretetében és szolgálatában. Nekünk adatott az egyistenhitű vallás alapja, a Tóra, amely a keresztény Biblia része is. *„Az Örökkévaló, a ti Istenetek gyermekei vagytok.” (5Mózes 14,1)* A zsidóság számára kötelesség a micvák betartása. A hithű zsidó igyekszik is, bár igen nehéz lenne olyan cádikká válni, aki mind a 613 parancsnak eleget tud tenni.

Az Örökkévaló szemében minden ember egyenlő, és a zsidók sem élveznek kivételt ebben, sőt... Amíg Ábrahám fiainak, a zsidóknak 613 parancsolatot kell betartania, Noé fiainak hét törvénye Izrael kivételével az egész emberiségre kötelező. Izrael a megszenteltetett Ábrahám nevét viseli, amíg a „Noé fiai” kifejezés az egész emberiséget jelenti, Izrael kivételével. Izrael is Noé fiai közé tartozik, hiszen az Özönvizet egyedül az ő családja élte túl az emberiségből. A különbség Noé és Ábrahám fiai között, hogy míg Noé fiainak 7 parancsot kell megtartaniuk, addig Ábrahám gyer-

mekeinek 613-at. Ezt tekintve hogyan is mondhatnánk, hogy Isten kiválasztott népe könnyebb életet remélhet, mint a többiek?

Nekünk zsidóknak életünk során folyamatosan meg kell emlékeznünk, és jelen időben átelnünk, hogy az Örökkévaló gondoskodik rólunk, ahogy gondoskodott Ádámról és Éváról, Noéről, Ábrahámról, népünkről és az örök szövetségről közte *„és minden testből való élőlény között, mely a földön van.” (1Mózes 9,1)*

Hivatottaknak kell lennünk arra, hogy ősatyáinkhoz méltóak legyünk, ami nem kis feladat. A zsidóság feladata tanítani az emberiséget az Örökkévaló szeretetére, bízni létezésében, szeretetében. Ezt azzal tudta elérni, hogy a megpróbáltatások, üldöztetések, vérzivatarok ellenére fennmaradt, s nem tűnt el a népek olvasztótégelyében. Így vált láthatóvá az emberiség számára, hogy az Örökkévaló törődik kiválasztott népével.

Kétlem, hogy ezt a „kiválasztottságot” bárki is irigylésre méltónak ítéli meg, mégis az antiszemitizmus egyik előidézője. Egyesek úgy gondolják, illetve azzal manipulálják a tudatlanokat, hogy a zsidóság visszaél kiválasztottságával, és világalomra tör ezen rangjánál fogva.

Izrael kiválasztása kölcsönös volt, mert az Örökkévaló kiválasztotta Izraelt, és Izrael (Ábrahám) is Istent választotta. Ez nem rang, hanem olyan tény, amely kötelez. Kötelez arra, hogy a következő nemzedéknek továbbadjuk mindazt, ami velünk történt. *„Beszéld el fiadnak!” (2Mózes 1,14)*

Erre ünnepeink adnak számunkra pótolhatatlan lehetőséget, ahogy a közelgő örömet adó niszán hónapjában Pészach is. Ekkor ünnepljük a zsidóság egyiptomi szolgaságból való megszabadulását. Pészachot a zsidó naptár szerint niszán hó 14. estétől niszán hó 21-ig tartjuk. A diaszpórában élő zsidóság niszán hónap 22-ig, egy nappal tovább ünnepel, mert a bibliai időkben a távolban élő zsidókkal lehetetlen volt időben tudatni a Jeruzsálemben megjelenő újhold időpontját. Hogy a hír mindenhová el-

Élet és Világosság

érhessen, hagytak egy napot erre. Ezért bölcseink utasítására a diaszpórában élő zsidók két széder-estét is tartanak.

Pészachot gondos előkészületek előzik meg. Az alapos nagytakarítás már hetekkel az ünnep előtt elkezdődik minden családban. Az erjedésre alkalmas homectól (kovászos élelmiszerektől) megtisztítjuk lakásainkat. Hogy ne kelljen kidobni ezeket, ezt sokszor eladással oldjuk meg. Tűzhelyeinket kikóserozzuk (rituális tisztítás, „alkalmassá tétel”), és elzárjuk az eddig használt háztartási eszközöket. Pészachra kizárólag csak az ezen az ünnepen használatos (egész évben elkülönített edényeket, tányérokat stb.) vesszük elő, amelyeket nem érintett kovászos étel. Izraelben az ország főbbijja az ünnep előtt szerződéssel adja el az araboknak az egész ország homecét az ünnep idejére. A homectalanítás után a család feje gyertyával világítva, galambtollal ellenőrzi a szekrényeket, hogy nem maradt akár egy szem morzsa is azokban.

Az ünnepre kizárólag olyan élelmiszereket használunk fel, amelyeken a „Pészachra alkalmas” – *káser lepszah* (כשר לפסח) felirat és kóserági pecsét szerepel.

A Pészach az átlépés (elkerülés) ünnepe (pészach = átlépés, elkerülés). Az Egyiptomot sújtó bibliai tíz csapás közül az utolsó az volt, amikor az elsőszülöttekre leszállt a halál angyala. De az angyal átlépte (elkerülte) a zsidók házat, amelynek ajtaja egy levágott bárány vérével volt bekenve. Innen ered az áldozati bárány fogalma.

Az ünnep előtti utolsó napon reggel 9 óra után már nem eszünk kenyeret (pászkat még nem!). Ilyenkor már csak könnyű munkát végzünk, hogy örömmel, jó érzéssel ünnepelhessük szabadulásunk ünnepét. Egyetlen zsidó sem ülhet a széderhez, míg erejéhez képest hozzá nem járult a rászorulók széderéhez.

Pészach ünnepének estéjén különleges pászkat készítenek az asztalra, melyhez előző napi merített vizet (*májim selánu*) és gondosan felügyelt búzalisztet (*smurá*) használnak. A tésztát kézzel dagasztják, miközben zsoltórokat énekelnek.

Az esti ima előtt előkészítjük a széder-esti asztalt, elrendezzük a széder-tálat a szigorú rend szerint. (A széder jelentése: rend.)

A széder-tál kellékei szimbolikusak:

ZROA: Égetett sült hús – többnyire csirkenyak. Egy darab sült hús szimbolizálja az áldozati bárányt, amit a tizedik csapás előtt áldoztak őseink, majd később minden évben a Szentélyben.

BÉCÁ: Tojás – a gyászt jelenti azokért, akik az egyiptomi rabszolgaság robotja közben pusztultak el, de azokért is, akiket máglyán vagy a holokauszt során gyilkoltak meg.

MÁROR: Keserű fű (saláta) – a rabszolgaság szimbóluma. A Talmud szerint a saláta az, amit leginkább hasz-

nálni kell, pedig a saláta nem keserű. Am ha a salátát nem szedik le, miután megérett, akkor a torzsája megkeményedik, és keserűvé válik. Édesből lesz keserű, ami tökéletes metaforája őseink egyiptomi rabszolgaságának. Mert először bérért dolgoztak őseink a fáraónak, s az elhitette velük, hogy fontos tagjai az egyiptomi társadalomnak. Ezt vehetjük „édesnek”. Am a végén sanyarú rabszolgaságba fordult az együttműködés.

HÁZERET: A torma, keserű gyökér – azért esszük széderkor, hogy fogyassunk valami olyat is, ami ténylegesen is keserű, nem csak szimbolikusán. A reszelt tormát egy levél salátába tesszük (Hilel szendvicse). A keserű gyökér a keserűséget idézi fel, mely a zsidóság sorsát nemcsak az egyiptomi fogság idején, de történelme során is végig kísérte.

HAROSZESZ malter: Alma reszelék, durvára darált dió, reszelt körte és pár csepp vörösbor keveréke – ebbe a „malterbe” mártogatjuk a széder-tál egyes szimbolikus ételeit, megédesítve azokat. Ez a gyümölcskeverék a malterra és a téglákra utal, melyet a nagy építkezések során használtak a fáraó számára.

KÁRPÁSZ: Egy főtt (hámozott) krumpli-darab, vagy egy megpuccolt hagyma – ezt a Hágádá elmesélésének elején sós vízbe mártva esszük meg. A kárpász olyan zöldség, amelynek nem keserű a gyökere. Ez szimbolizálja őseink rabszolgaság alatt végzendő sanyarú munkáját.

SÓS VÍZ: egy kis tálkában, könnyeink szimbólumaként.

Három (*smura*, kézzel készült) teljes **MACESZ**, hogy mindenkinek jusson – a három macesz a zsidóság három kasztját szimbolizálja: a Papságot, a Levitákat és az Izraelitákat, és arra a három adag lisztre is utal, amit Sára süttött a maceszbe Ábrahám utasítására, amikor a három angyal meglátogatta őket. A középső macesz kettétörése után még mindig marad két egész macesz, amire elmondjuk a kenyérre való áldást, amelyet Szombaton és minden ünnepkor mondunk a két kalácsra. Pészachkor a macesz felel meg ennek. Még teszünk maceszt az asztalra, hogy mindenki számára legyen elegendő, valamint annyi bort, hogy minden felnőtt legalább négy pohárral meg tudjon inni (a gyerekek szőlőlét kapnak), mert ahogy a zsolttár mondja: „*az ember szívét bor vidítja*”, és azért négyet, mert írva van, az Örökkévaló kivezetett, megmentett, megváltott bennünket és a **maga népévé tett**, nekünk adván a Tórát.

Így emlékezünk meg évről évre évezredek óta ugyanúgy arra, hogy az Örökkévaló kivezetett minket, kiválasztott népét a rabszolgaságból és mindig minden bajból.

Schlesinger Hanna, Tel-Aviv

ÉLET ÉS ÜNNEP

A széder-tál

Még nagymamámé volt, a régi széder-tál, kis mélyedéseivel, héber betűivel. A tál a széder-este legfontosabb eleme. Erről tesszük adott sorrendben a meghatározó jelentésű ételeket. A három egymásra tett, hímzett terítővel elválasztott macesz lapok tetejére kerül a tál. A három pászka a Papságot, a Levitákat, Izraelitákat jelzi.

Pészachkor egy különös rend szerinti vacsora van, mely alatt a Haggáda elmondásával emlékeznek a szabadulásra. („Engem mentett ki Isten...”) A végén a búcsú: „A jövő évben, Jeruzsálemben”. A bor négyszer ivása:

- a fizikai megszabadulásra;
- megváltásra a szolgaságból;
- szabad néppé válásra;
- isteni kiválasztásra emlékeztet.

Az ötödik pohár (Illés próféta serlege) érintetlen marad, mert még csak várják a Messiást.

A szertartás utáni vacsora fő fogása (legismertebb étele) a macessz-gombócós húsleves. Maga a leves készülhet marhából, tyúkból, csirkéből. A gombóc általában kétféle, nagy, puha inkább gyömbéres, vagy kisebb, keményebb, borssal. (Én általában mind a kettőből készítek)

Hozzávalók:

- 3 tojás,
- 3 csapott evőkanál libazsír,
- 9-10 evőkanál macesz dara (én levélből töröm),
- só,
- őrölt bors,
- gyömbérpor.

Elkészítés: A tojást a zsírral, fűszerekkel elkeverem, majd beleteszem a darát. Minimum fél órát hagyjuk állni. A felforralt levesbe a vizes kézzel formált gombócokat beleteszem, lejjebb véve a hőfokot körülbelül 20 percig főzöm. Figyelmeztetés: A kimert lében főzzük ki, mert különben a gombóc felszívja a levest.

Egy jellegzetes reggeli a bundás macesz:

Hozzávalók:

- 1 levél macesz/fő,
- 1 tojás,
- só,
- bors,
- olaj a sütéshez.

Elkészítés: A forró vízzel leöntött maceszt csíkokra törve a felvert tojásba forgatjuk, és olajban kisütjük.

Jó étvágyat, szép ünnepet! *M.Á.*

A kép forrása: hu.wikipedia.org

KITEKINTŐ

Isten láthatatlan népe

Izraelt Isten népének nevezi a Biblia. Isten elhívta Ábrahámot, mint tudjuk, és népet támasztott az ő ígérete szerint Ábrahám magvából. Szövetséget kötött velük, és saját népeként bánt vele. Izrael kiváltsága volt, hogy ismerhette Istent. A történelem során ez az első eset, amikor nem népek készítettek maguknak isteneket, hanem Isten készített magának népet. Ezt a különbséget jól érezték a pogányok (nem zsidók), ami mindig haraggal és irigységgel töltötte el őket. Ez az antiszemitizmus oka, amely kezdetől fogva megnyilvánult. A különbség az Isten ismerete volt. Már Káin és Ábel között is ez tett különbséget. Káin megölte Ábelt, mert Ábel ismerte az Istent, és neki tetsző áldozatot mutatott be neki. Az ember Isten teremtménye, aki szívében arra vágyik, hogy ismerhesse az Istent. Ez még akkor is így van, ha ez nem tudatosul benne. Az Isten ismerete nélküli ember nemcsak magányos, hanem elveszett is, iránytű nélkül él a világban. Ha pogány találkozik Istent ismerő emberrel, érzi ezt. Érzi, hogy ez az ember ismer valamit, amit ő nem. S ettől ösztönösen iriggyé válik, és gyűlölni kezdi az Istent ismerő embert.

A zsidóság és a pogányok közötti ellentétet gyakran ábrázolták Káin és Ábel ellentétéként, mert ez jól kifejezi a lényegét. A megdöbbentő az, hogy sokszor fordítva ábrázolták a szereplőket: az a vallás, amely magát „kereszténynek” nevezte, de máglyán égette azokat, akik azt vallották, hogy megismerhető az Isten, Káint a zsidósággal azonosította, Ábelt pedig önmagával. Ennek előzménye, hogy a zsidó Messiást, Jézus Krisztust pogánnyá tették, és őt azonosították Ábellel, akít a „zsidó Káin” ölt meg. Ez volt a zsidóság elleni legfőbb vád, az „istengyilkosság” vádja.

Ez a tragikus tévedés megfordította a bibliai igazságot, és az emberi történelmet súlyos tévútra vezette. Már Ábrahám kiválasztásának is az volt a célja, hogy a Messiás megszülethessen a világra. Istennek kellett nép, amelybe megszülethet a világ üdvözítője, aki nemcsak a zsidók, hanem a pogány népek Messiása is lesz. A zsidó Messiás nemcsak a zsidókért, hanem minden emberért meghalt. Pál apostol a Rómabeliekhez írott levél 11. fejezetében

írja le, hogy a pogányok vadolajfák, Izrael pedig a szelíd olajfa. A pogányok vadolajfaként beoltatnak a zsidóság szelíd olajfájába, és részesei lesznek az olajfa gyökerének és zsírjának. A pogány részesül abból, ami a zsidókat zsidóvá tette. A pogányok jól érezték a zsidók és a köztük levő különbséget. Isten helyezett egy választófalat a zsidók és a pogányok közé, ami az Isten ismerete. Krisztusban leomlik a választófal, eltűnik a zsidók és pogányok közötti különbség. Mint Pál mondja, Krisztusban nincs zsidó, nincs görög, nincs férfi és nő. Ez nem azt jelenti, hogy fizikailag a pogányok zsidók lesznek, a férfiak nők, a nők férfiak, vagy eltűnne a köztük levő fizikai különbség, hanem azt, hogy mindnyájan megismerhetik őt. Jézus főpapi imájában azt mondja, azért imádkozik, hogy akiket Isten elhív, megismerjék őt. Ez a cél, hogy a bűn által Istentől elválasztott ember újra megismerhesse az Istent.

Krisztusban megszűnik a zsidók és pogányok ellentétének oka, leomlik a választófal, megbékülnek Krisztusban. Antiszemitizmus a kereszténység előtt is létezett. Az Ószövetségben számos példa található a zsidók üldözésére, a zsidóüldözés archetípusát az Eszter könyve mutatja be. De a megváltás után már nem lenne szükség az antiszemitizmusra, mert a pogányok beoltatnak a szelíd olajfájába. Mégis, a zsidóság üldözései a „kereszténység” korszakában kezdődtek újra, mert a zsidók „megölték az Istent”, és legtöbbször nem fogadták el Jézust a zsidó Messiásnak. Pál apostol leírja ennek okát, hogy Isten azért tartja vissza a zsidóságot mint népet az üdvösségbe való bemeneteltől, hogy ne ismerjék fel a Messiást, hogy a pogányok teljességgel bemehessen az üdvösségbe. A zsidók a pogányokért szenvednek, ahogy értük szenvedtek az egész történelem alatt. A pogányok ezt üldözéssel hállják meg.

Ennek az oka, hogy az egyház ún. ortodox irányzata (amely később nyugati és keleti ortodoxiára, a római katolicizmusra és a bizánci ortodoxiára vált szét), nem született újjá, ahogy Jézus mondta Nikodémusnak, hanem külsőleg vette fel a vallást, de a belső átalakulás nélkül. Ezért hiába sajátította ki a keresztény nevet, nem ismerte

Élet és Világosság

meg az Istent. A görög filozófiával helyettesítették a Bibliát, bálványokkal helyettesítették az Isten Szellemét és Isten szellemi megismerését. Az igazi kereszténység természetfölötti jellegét elveszítették, ezért a látható világ erkölcsi javítása lett a cél, amihez az állam erejét akarták felhasználni, Ezért Konstantinus császár alatt egy új vallást alapítottak, de nevét megtartották. Az igazi keresztényeket üldözték és legyilkolták. A kereszténységet belső tartalmától megfosztották, de a külső vázát és a nevét megtartották. Ezért a világ ma is főleg velük és szervezeteikkel azonosítja a kereszténységet. Ez a vallás Szent Ágoston tanítása szerint Izrael helyébe lépett mint „szel-

lemi Izrael”, és előbb zsidóellenes, majd antiszemita lett. Megmaradt a választófal, az irigység és a féltékenység, ezért milliósámra ölték meg a zsidókat. Isten népét egy vallási szervezet tagjaival azonosították, de Isten nem szervezetekkel azonosítja az ő népét, hanem személyeket ismer. Mindegy, hogy ezek a személyek milyen egyházi szervezetnek tagjai vagy nem tagjai. Isten ismeri az övét, és az övéi ismerik őt. S akik ismerik őt, ők az igazi egyház, egy láthatatlan szellemi test, amelynek feje a Krisztus. Mert az Istennek országa nem látható módon jött el.

Bartus László

HÍRMOZAIK

„A 2015-ös Év orvosa pályázat közönségdíját, azaz az Astellas-közönségdíjat Dr. Abdulrahman Abdulrab Mohamed, a Békés Megyei Pándy Kálmán Kórház csecsemő- és gyermekgyógyász, neonatológus főorvosa nyerte, akire az internetes közönségzavazáson ezernél is többen szavaztak. 16 esztendeje gyógyítja nagy odaadással, sok humorral és még több szeretettel kis betegeit, a szülőket és hozzátartozókat is egyenrangú partnernek tekintve. „Anya és apa teste a legjobb inkubátor” – idézi hitvallását egyik jelölője, ennek megfelelően egy ölelésre, egy odabúzásra a legnagyobb bajok közepén is lehetőséget biztosít mind a gyerekeknek, mind a szülőknek. Egy családi tragédia vezette őt az orvosi pályára, Gyula városába pedig – ha szabad hinnünk betegeinek – egyenesen a Jóisten keze. Gyógyítói munkájáról így olvashatunk: „Abdul doktornál első az ölelés, második a beszélgetés, harmadik a vizsgálat, végezetül pedig a matrica.” A 2015-ös pályázaton hét szülő is jelöléssel hálálta meg odaadó munkáját. Szívből gratulálunk az Astellas-közönségdíjhoz, valamint az ezzel járó „Az év orvosa 2015” címhez. Együtt szeretnénk gratulációnkat és őszinte elismerésünket kifejezni az idei két dobogós orvosnak is, Dr. Tidir Alisza Vasziljevna szülész-nőgyógyász doktornőnek, valamint Dr. Turcsányi Gábornak, a Semmelweis Egyetem II. sz. Sebészeti Klinika főorvosának.” (Forrás: <https://hu-hu.facebook.com/astellas.azevorvosa>)

„Egyre több izraeli muszlim és keresztény arab lány vonul be – önként, hazaszeretetből, rációfalva a hamis vádakra, miszerint Izrael apartheid állam.

Miért akarnak a fiatal muszlim lányok Izrael oldalán harcolni?

Amikor az egyik muszlim lány – nevezzük ‘A’-nak – elhatározta, hogy beáll a seregbe, szülei kitagadták. Így kénytelen volt elhagyni otthonát, egyedülálló katonaként teljes ellátásáról a hadsereg gondoskodik. «Magamra vagyok utalva – meséli a lány – és helyzetem még a hadseregtől kapott segítséggel együtt is igen nehéz. Ritka jelenség, hogy egy muszlim lány beálljon a seregbe, mivel ezt ellenzi a családunk. Mindennek dacára másoknak is javasolnám a katonaságot: ez hatalmas, az életünket meghatározó élmény.»

[...]

Monaliza Abdo, egy keresztény arab izraeli lány Haifából. Abdo a parancsnoki rangig vitte a seregben. 2013-ban beválogatták az IDF-ben szolgáló 8 legkiválóbb nő közé, akik «ledöntötték az akadályokat». Monaliza Abdo keresztény vallású arab izraeli, aki parancsnokként szolgált az izraeli hadseregben. Feladata a seregben a terrortámadások elhárítása, a csempésműveletek és illegális határátlépés megakadályozása volt. «Azért álltam be az IDF-be, mert Izrael elválaszthatatlan része vagyok. Gondoskodom az ország biztonságáról – nem csak a zsidók, de az arab lakosság védelmében is. Az életemet is feláldoznám Izrael Államért és állampolgáraiért» -vallotta a parancsnoklány.”

(Forrás: <http://www.szombat.org/politika/arab-lanyok-akik-onkent-vonulnak-be-az-izraeli-hadseregbe> [Az Israel Today és az United with Israel alapján.]

EGYPERCES ÁHÍTATOK

Egyperces áhítat minden napra

Április 1. péntek

„Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.” (1Péter 2,9)

Micsoda fennkölt szavak olyanok számára, akik talán azt is nehezen tudták volna meghatározni a Római Birodalomban, hogy hova is tartoznak. Lehet, hogy a megszólítottak közt voltak rabszolgák, akik semmiféle polgári jogot nem gyakorolhattak. De most meghallották, hogy Isten kiválasztotta őket, méltóságra emelte őket, és a „szent nemzet” részesei lehetnek. Ahogyan egy földi állampolgár szívesen dicsekszik hazája szépségeivel és értékeivel, úgy azok, akik a „választott nemzetség” tagjai, Isten nagyságos tetteit hirdetik.

Április 2. szombat

„Jézus így szólt hozzájuk: Jöjjetek velem, csak ti magatok egy lakatlan helyre, és pihenjetek meg egy kisé! Mert olyan sokan mentek hozzá, hogy még enni sem volt idejük.” (Márk 6,31)

Az Isten népén belül is léteznek kis közösségek. Ilyen szent csoport volt Jézus körül a tanítványok tizenkét fős társasága. Azt gondolnánk, hogy mindig valamilyen fennkölt dolgról folyt az eszmecsere, és az ébrenlét minden pillanatában történtek csodák, az álmok pedig a kijelentés hatalmas pillanatai voltak. Most azonban kimerült embereket látunk Isten országában. Olyanokat, akiket Mesterük egyenesen kivezet a tolakodó emberi kapcsolatterelés fojtogató sokadalmából a „lakatlan helyre”, vagyis oda, ahol nincs egyetlenegy rámenős igénylő sem. Nem baj, ha olykor a szent feladatok között félrevonulsz feltölteni.

Április 3. vasárnap Quasi Modo Geniti

„...mint újszülött csecsemők...” (1Péter 2,2)

A természetes földi (biológiai) élet képeit használja a Biblia az Isten országa fogalmának és körülményeinek a tisztázására is. Ha kezdetben korlátozott jogokkal és lehetőségekkel is, de mégis sokféle előjogra és szolgáltatásra jogosultan, a születés pillanatától kezdve hazánk ál-

lampoigárai leszünk. Sok mindent nem tudsz, még nem választhatnak meg közösséged előjárójává, a „gyülekezet angyalává”, presbiterré, püspökké, de jogod van a megkülönböztetett gondoskodáshoz, a lelki táplálék legigényesebb különlegességeihez, gyengéd neveléshez, bátorításhoz, oltalomhoz. Fontos dolog, hogy újjászülettél, és valami lelki csecsemőkorral elkezdődött!

Április 4. hétfő

„És ahogy gondom volt arra, hogy kigyomlájam és leromboljam... úgy gondom lesz arra is, hogy fölépítem és elplántáljam őket – így szól az Úr.” (Jeremiás 31,28)

Isten országán belül vagyunk akkor is, ha az Úr átmenetileg kénytelen elszakítani a gyökereket, és a gondosan épített értékek az ő engedélyével romhalmazzá válnak. Amikor az Úr gyomlál vagy bont, mindig gondolj bizalommal arra, hogy a cél az újjáépítés és az újraplántálás. Isten nem írt le!

Április 5. kedd

„Megszabadított engem az Úr, pengessük hát a lantot az Úr házában...” (Ézsaiás 38,20)

Meglehet naponta, de mindenképpen gyakran átélhetjük az Úr szabadítását. Az azonban viszonylag ritkán követi ezeket a csodálatos eseményeket, hogy a szabadítást megünnepeljük, átvitt értelemben lantot veszünk a kezünkbe. Ne sajnáld az időt a lelki élet „történelmi pillanataiban” az ünneplésre. A kis imameghallgatás és a szabadítás is a nagy győzelem része.

Április 6. szerda

„...felkent engem az Úr... vigasztalok minden gyászolót.” (Ézsaiás 61,1-2)

Az elmúlt hónap egyik megrázó eseménye volt a belgiumi terrortámadás. Sokan életüket veszítették, családtagok nem érkeztek haza, emberek sérültek meg egy életre, és sokak számára jelentett a terror napja egy életre szóló megrázkódtatást. Meg kellett érteniük, hogy nem a belgák belügye az, ami történt, egész Európát, sőt az egész humanista emberi közösséget érte aljas támadás. Közös volt a gyászunk, és jó volt látni azt is, hogy ez a szörnyű csa-

Élet és Világosság

pás hogy hozta közelebb egymáshoz azokat, akik számára az isteni, abszolút értékek előbbre valók, mint a megfélemlítés vagy gyűlöletkeltés által nyerhető hatalmi befolyás fenntartása.

Április 7. csütörtök

„...zsolnárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben Istennek.” (Kolossé 3,16)

Az emberek, a népek szeretnek énekelni. Igaz ez a nagy népi ünnepekre is, amikor felvonulunk, mozgalmi, lelkesítő dalokat énekelünk. A zsolnárok, dicséretetek, a hála hangjai közösséget teremtenek egymással, és a szívünkben (is) élő Istennel egyaránt. Isten népének dalai lelkesítsenek a mindennapokban!

Április 8. péntek

„Maga az Úr vonul majd előtted, ő maga lesz veled. Nem hagy cserben téged, és nem hagy el: ne félj hát, és ne rettegj.” (5Mózes 31,8)

Az Úr, aki elől halad, Izrael mindennapjaiból vett képpel, a nyáját vezető pásztor hasonlatával győz meg arról, hogy az út, amin járunk, ha olykor fárasztó és veszedelmes is, mégsem céltalan, pláne nem reménytelen és végveszélyt rejtő. Különben nem járna előttünk az Úr. Ha pedig élünk halad, akkor semmiképpen nem képzelhetjük, hogy cserben akarna hagyni. Ki látott olyan pásztor, aki nem tart lépést juhaival!?

Április 9. szombat

„...áldom az Urat a gyülekezetben.” (Zsolnárok 26,12)

Hogy mit jelent ez a zsolnárgondolat, azt az első keresztyének naponta átérték. Ugyanis nem volt más szórakozásuk, nem az italmérésben találkoztak nap mint nap, vagy a közös klubban vagy a vásárlás helyszínein (s ha netán ezek némelyikében mindennap megfordultak), az igazi találkozás helyszíne a gyülekezet, a templom vagy a házi bibliakör voltak. Ilyenkor az egy nép, egy asztal, egy ügy, egy hit, közös öröm élményében nemcsak gondolataikat osztották meg egymással, nem csupán az ígétanulmányozás és az imádság töltötte ki idejüket, hanem a kenyér is kézről kézre járt.

Április 10. vasárnap Misericordia Domini

„Én vagyok a jó pásztor. ... Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik...” (János 10,11. 27-28)

Pásztor csak egy van. Ő a jó pásztor. Különféle „aklaiban” tartja nyáját, melyek lehet, hogy egymással nehezen férnének össze, de az ő vezetése alatt mégis egyforma védelemben részesülnek, és ugyanaz a gondoskodás illeti meg őket. Az Úr az egész föld pásztora. Az Ő „szeretetével tele van a föld” (Zsolnárok 33,5). Nagyszerű dolog ebbe az ő pásztorbotja alá tartozó közösségbe tartozni.

Április 11. hétfő

„...aki szűken vet, szűken is arat, és aki bőven vet, bőven is arat.” (2Korinthus 9,6)

Némelyek úgy képzelik, hogy ha Isten országában működik a bőséges ingyen kegyelem, és az Úrnak a pénzben alig kifejezhető értékű verebektől fölfelé mindenkire gondja van, akkor ők is élhetnek úgy, mint a mezők liliomai vagy az ég madarai. Azonban Isten országában is függ a hozam a befektetéstől. Aki sajnálja az időt az imára, az utánajárára, a szolgálatra, annak tengődő lesz a lelki élete is.

Április 12. kedd

„...aki hegyeket formál, és szelet terem, ...tudtára adja szándékát az embernek...” (Ámós 4,13)

Éppen a széllel vagy az örök formájú hegláncokkal összehasonlítva sorsunkat úgy vélhetnénk, hogy Isten azután, hogy életre bocsátott minket, nem foglalkozik tovább fejlődésünkkel. Igénk ma arról győz meg minket, hogy éppen ellenkezőleg van. A földi életben örök törvényeket, formákat és egyebeket teremtő Isten ugyanilyen biztosan és határozottan közli a szándékát azokkal, akik eldöntötték, hogy útjukat vele járók.

Április 13. szerda

„...teljes bizonyossággal reménykedjétek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok.” (1Péter 1,13)

Isten népe nem csupán mindennapi küzdelmeit éli, hanem reménységgel tekint előre is. Tudja, hogy botlásai, küszködései, vereségei vagy átmeneti földi győzelmei egyszer itt véget érnek. Mindent áthidal, betölt, körül fog majd az a kegyelem, amely kiteljesedik a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenésekor.

Április 14. csütörtök

„...ez a nép csak szájával közeledik hozzám, és ajkával dicsőít engem, de szíve távol van tőlem...” (Ézsaiás 29,13)

Helye volt a prófétai intésnek, amely leleplezte a lelki szájhősök képmutatását. A tartalom nélküli vallásoságon az Úr átlát, és megveti azt. Legyen összhangban kijelentéseinkkel az, amire szívünkben elköteleztük magunkat!

Április 15. péntek

„...kegyelmes és irgalmas az Úr, a ti Istenetek, és nem fordul el tőletek, ha megtértek hozzá.” (2Kronikák 30,9)

Bizony, sokszor isszuk a levét annak, hogy elkalandoztunk, hűtlenné váltunk, visszaestünk bűneinkbe, és ismét a világ szokásai és ízlése szerint éltünk. Olykor megkísért a gondolat, hogy van-e értelme újakezdeni. Időnként attól tartunk, hogy Isten egyszer csak megunja ingadozásainkat. Pedig földi életünk éppen olyan hosszú, mint ami ahhoz szükséges, hogy a megtérés által újra visszatáljunk hozzá,

Élet és Világosság

és az ő népéhez. Miért ne lehetne ez a nap a „pályakorrekció” napja?

Április 16. szombat

„Ó Uram, ne légy távol, erősségem, siess segítségemre!” (Zsoltárok 22,20)

Dávid, a nagy gyötrelmeket megélt ember testi és lelki vívódásairól ír ebben a zsoltárban. Ismét csak a hétköznapi életből vett képpel mondhatjuk, hogy ha egy határain túl (vagy akár azon belül) bajba jutott polgár országa képviselőjét vagy hatalmasait segítségkéréssel keresi meg, azok (elvárható módon) nem tagadják meg tőle a támogatást. Miért lenne mellékes a Mindenható számára az ő országának polgára, amikor szükségében hozzá kiált.

Április 17. vasárnap Jubilate

„Örvendj, egész föld, az Istennek!” (Zsoltárok 66,1)

Bizonyos tekintetben az egész teremtett föld (ökumené) Isten sokszínű népe. Van-e közös okuk az öröme? Tudnak-e együtt szívből ünnepelni, ha győz az igazság, a jószág, az értelem, ha Isten országa (melynek eljöveteleért naponta mondunk imát) valamilyen módon már most megvalósul itt.

Április 18. hétfő

„...támaszt majd a menny Istene egy királyságot, amely nem semmisül meg soha...” (Dániel 2,44a)

Az emberiség örök vágya, hogy olyan közösség jöjjön létre, melyben mindenki jól érzi magát, ahol nincsenek egymás törekvéseit kioltó konfliktusok – a szegények oldaláról megközelítve a kérdést –, nincsenek elviselhetetlen társadalmi, vagyoni különbségek, ahol béke és biztonság van. A Biblia beszél erről az üdvkorszakról, melyben az egész teremtett világ a béke közös alapjaira helyezkedik. Még a vérengző fenevadak is a békességre törekednek majd. Hogy mikor következik be mindez, az megjósolhatatlan. De az bizonyos, hogy késleltetheti a kibontakozást a szolidaritás hiánya, az emberi önzés, az álszentség. Egy biztos, Isten támasztani fog egy ilyen „királyságot”.

Április 19. kedd

„...jó az Úr, örökké tart szeretete, és hűsége nemzedékről nemzedékre.” (Zsoltárok 100,5)

A történelem az egymást követő nemzedékek átörökített emlékezte. Az utánunk jövők megismerik, mi volt a jó és mi volt elhibázott. Átadjuk a haza szeretetének, a művészetek, a nemzet kiváló tulajdonságainak az értékeit. Mindezek felett van azonban egy üzenet, amit nem hanyagolhatunk el, melyet határozottan kell hirdetnünk. Ez mindennél fontosabb felelősségünk leszármazottaink iránt. Ez pedig az, hogy az Úr jó. Szeretete és hűsége örökké tartó, és ugyanaz tapasztalható meg a harmadik vagy ti-

zenharmadik vagy a sokadik generáció számára is, amit a hűséges alapító ősatyák megélhettek.

Április 20. szerda

„...az Úr ... türelmes hozzátok, mert nem azt akarja, hogy némelyek elveszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen.” (2Péter 3,9)

Egy országnak naponta vannak veszteségei. Persze gyarapodása is. A statisztikusok aztán kiszámítják, hogy fiatal vagy előregedő társadalom vagyunk-e. Sajnos az utóbbi igaz. Isten nem a veszteségekben gondolkodik. Sorsunk nem statisztikai adat a számára. Az apostol hitelesen és határozottan hirdeti, hogy mindenható mennyei Atyánk, megváltó Istenünk mindenki megtérésében érdekelt.

Április 21. csütörtök

„Figyeljetek rám, ti, népek, hallgassatok rám, ti, nemzetek! Mert tanítás származik tőlem, és törvényemet a népek világosságává teszem hamarosan.” (Ézsaiás 51,4)

A Biblia arról tanít, hogy Istennek van választott népe. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a többiek közömbösebbek számára. De törvényét, tanítását, a világosság üzenetét az elhívott Izraelen keresztül adta tudtára a világnak. Célja azonban, hogy mindez a népek megvilágosodásához és megtéréséhez vezessen. Az üzenet az, hogy mi is azok közé számíthatunk, akik figyelhetünk az Úrnak a tanítására. Nekünk is szól az üzenet!

Április 22. péntek

„Az én kezem feszítette ki az eget, minden serege az én parancsomra állt elő.” (Ézsaiás 45,12b)

A parancs, az erős kéz ismert fogalmak az ország irányítása során. Néha azonban megfeledezünk arról, hogy egy sokkal hatalmasabb kézben fut össze minden szál, hogy a földi hatalmasoknak számot kell adniuk ennek a legfőbb méltóságnak. Parancsaik éppen ezért korlátok között mozognak. Nem lehetnek abszolút érvényűek szemben azzal, amit a legfőbb hatalom képvisel.

Április 23. szombat

„A gyűlölet viszályt teremt, de minden hűtlenséget eltakar a szeretet.” (Példabeszédek 10,12)

Különös ajándék és eszköz az, amit a Biblia szeretetnek nevez, s aminek bizonyos formáit ismerjük, netán gyakoroljuk is. Mert tapasztaljuk az ellenkezőjét is. Egyes országokat irányító nagyságok már régen felismerték, hogy a különböző társadalmi csoportokat egymás ellen kijátszva hatalmukat megerősíthetik. Ezért szüntelenül viszályt szítanak. Bizony, milyen sivár és *fedetlen* az ilyen közösségi élet. Isten szeretete, mely betakar, mint a téli mezőt a hólepel, vagy az anyai kéz a nyugtalan kis álmodót, oly nagyon hiányzik világunkból. Rajtad keresztül azonban hadd áradjon mindenkiére!

Élet és Világosság

Április 24. vasárnap Cantate

„Sírva jönnek, és fohászkodnak, miközben vezetem őket; folyóvizetekhez vezetem egyenes úton, amelyen nem botladoznak. Mert atyja vagyok Izraelnek...” (Jeremiás 31,9)

Amikor ezeket a szavakat Jeremiás papiruszra vetette, mindennapos volt a sírás, a fohászkodás, a mindenféle szomjúság és a botladozás. De a próféta nemcsak a pillanatot rögzíti, nem csupán a múltat értékelve bűnbánatra hív, hanem közvetíti az ígéretet is. Az *atyja vagyok Izraelnek* kijelentés magában foglal minden ígéretet, amit egy elárvult lélek vagy nép reményként a maga számára megfogalmazhat.

Április 25. hétfő

„Emlékezzetek vissza az ősrégi dolgokra: én vagyok az Isten, nincsen más, Isten én vagyok, nincs hozzám hasonló!” (Ézsaiás 46,9)

A történelmi emlékezetről már szoltunk korábban. Nem csupán a nagy nemzeti tragédiákból tanulunk, hanem a múltra visszatekintve a reménységünk is erősödik, hiszen az az Isten, aki régen mellettünk állt, megőrzött, vezetett, megáldott minket, az ebbe nem fáradt bele, azt meg nem gondolta. Azért hát naponta emlékezünk imádságainkban, csendességünkben mindarra a jóra, ami azt a hitünket erősíti, hogy az előttünk álló nehézségekben is bizvást megkapjuk Urunk támogatását.

Április 26. kedd

„Nincsen olyan teremtmény, amely rejtve volna előtte, sőt mindenki mezítelen, és fedetlen az ő szeme előtt. Neki kell majd számot adnunk.” (A zsidókhöz írt levél 4,13)

Minden országban működnek olyan hatalomközeli szervezetek, melyek a polgárok titkai után kutatnak. Az ilyen megfigyeléseket persze törvényeknek kell szabályozniuk, hiszen a polgár joggal tarthat igényt magánszférája tiszteletére. Jól tudjuk, hogy a hatalmi megfigyelések a konkrét bűnügy esetét kivéve a megfélemlítés eszközei. Ezért elfogadhatatlan, ha a hatóság valakit megfigyel, vagy róla adatokat gyűjt. Az egyén éppen ezért próbál a figyelem fényköréből lehetőleg kihúzódní. Egyvalamivel azonban tisztában kell lennünk, s ez az, hogy Istennel szemben nem vonulhatunk *illegalitásba*. Nem rejtőzhetünk el előle, szemmel tart minket, másként nem tudna örködni felettünk, és nem fordíthatná javunkra még a rosszat is. Ez a megállapítás, hogy őelőtte leplezetlenek vagyunk, nem fenyegetés, de azért jó, ha megfontoljuk.

Április 27. szerda

„...kerüld az ostoba vitatkozásokat, a nemzetségtáblázatokkal kapcsolatos kérdéseket, a viszálykodásokat és a törvényeskedő harcokat, mert ezek haszontalanok és hiábavalók.” (Titusz 3,9)

Szenvedélyes vitákat tudunk folytatni eredetünkről. Kevesen gondolják végig, hogy azok is életre való ősökkel rendelkeznek, akik nem tudnak tovább jutni nemzetségtáblázatuk második, legfeljebb harmadik lépcsőfokánál. Az apostol arra inti követőjét, hogy ne is fáradozzon feltétlenül a múlt feltárásán, hiszen az semmit nem igazol, se jó, se rossz értelemben. Ezek haszontalan és hiábavaló dolgok, ha elveszik az időt és energiát attól, hogy a mában igazán figyelemreméltó dolgokat vigyünk véghez Isten országában.

Április 28. csütörtök

„Elesett és szegény vagyok, de gondol rám az Úr.” (Zsoltárok 40,18a)

Ha jól terem a föld a földműves számára, ha sikerül megfelelő anyagi alapot biztosítanunk a magunk és családjunk számára, ha megélhetésünk rendben, ez is mind-mind Isten ajándéka. De van úgy néha, hogy nélkülözniük kell, s szüntelenül élnek körülöttünk olyanok, akik önmagukról nem képesek gondoskodni. A zsoltáriró hitvalló kijelentése, hogy *gondol rám az Úr*, megvalósulhat úgy is, hogy valaki megosztja vele a feleslegét, hasznát, melyeket Istennek köszönhet, és amelyek lelkiképpen az Ő országában azáltal kamatoznak, ha másnak átengedi. Légy figyelmes meghallani, ha a szegényre rajtad keresztül akar gondolni az Úr.

Április 29. péntek

„...nem örökké perlek, és nem vég nélkül haragszom...” (Ézsaiás 57,16)

A Mindenhatónak sajátos viszonya van népéhez. Ezzel a kapcsolattal természetesen jár együtt a harag vagy perlekedés. De ahogy egy családi közösségben, vagy a tágabb társadalmi közegben elviselhetetlen a szakadatlan ellentét, úgy Isten végtelen világában sem ez viszi előre a dolgokat. Isten és az örök harag elképzelhetetlen fogalmak együtt. Nyugodtan fellélegezhatsz, és bízatsz abban, hogy Ő maga keresi a megbékélést veled. Iparkodj ezen te is!

Április 30. szombat

„...óvta, mint a szeme fényét.” (5Mózes 32,10)

A búcsúzó népvész, Mózes költői szépségű hitvallása ez. A pusztai vándorlás sok kényelmetlenséggel járt, de a szabadság felé araszoltak. Közben naponta tapasztalták meg Isten gondoskodó hűségét és oltalmazó szeretetét. Sokszor egészen gyöngéd megtapasztalásaink vannak. Isten szereti az ő népét, és benne mindazokat, akik a szabadság felé haladnak. Ugye te is együtt vándorolsz a többiekkel?

ig

HÍRMOZAIK

2015. évi jövedelemadó 1% felajánlásával kapcsolatos tájékoztató

Tisztelt Támogatónk!

Eddigi támogatását megköszönve, szeretnénk tájékoztatni arról, hogy a 2015-ös személyi jövedelemadó bevallással egyidejűleg idén is van lehetőség az egyház részére juttatható 1%-ot a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség részére felajánlani.

Sajnálatos módon a mostani kormány kifejezett célkitűzésének tekinti, hogy e tekintetben zavart keltsen, és az adózókat a felajánlásban részesíthető szervezetekkel/egyházakkal kapcsolatban bizonytalanságban tartsa.

Teszi ezt annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság ez idáig három alkalommal hozott számunkra kedvező döntést, az Emberi Jogok Európai Bírósága pedig jogerős határozatot arról, hogy egyházunknak a „bevett” egyházakkal megegyező elbírálás alá kell esnie, ugyanazon támogatásokra – pl. a Szja 1% – jogosult, mint az egyházi törvény mellékletében felsorolt egyházak.

Évek óta harcolunk, hogy jogos követeléseinket a Magyar Állammal és az egyes állami szervekkel szemben érvényesítsük, e küzdelmünkben a fent említett bírósági határozatok további jogi alapot nyújtanak.

Ezért szeretnénk Önt megnyugtatni, hogy támogatása nem hiábavaló, előbb vagy utóbb, de mindenképpen célba ér. Kérjük, hogy a felajánlás tényét részünkre visszajeleznél szíveskedjél, hogy ez irányú igényünket az Állammal szemben érvényesíthessük.

Kérjük, hogy az eddigiekhez hasonlóan az egyházi 1%-ról való rendelkezést tartalmazó adóbevallását ne elektronikusán, hanem papíron, a 0444 technikai azonosító megadásával tegye meg.

Külön szeretnénk felhívni a figyelmét arra az információra, hogy a MET részére felajánlott SZJA 1% csak akkor érvényes technikailag, ha az egyesületeknek ajánlott 1%-ról szóló részt is kézzel töltik ki, és nem az elektronikus kitöltő programból kinyomtatott nyomtatványt használják.

A program generál egy vonalkódot, amely alapján a nyilatkozatot kezelik és feldolgozzák. A vonalkód nem tartalmazza a kézzel beírt adatokat, így azokat nem veszik figyelembe.

Előre is köszönjük, hogy felajánlásával segíti munkánkat, amely hitéleti tevékenységünkön túl a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség által fenntartott mintegy 30 szociális és oktatási intézmény működtetésére irányul.

Iványi Gábor elnök

„Curst be the one who moves my bones” – azaz: „Átkozott legyen, ki elmozdítja csontjaimat” – áll a Stratford-upon-Avon-i Szentháromságáról nevezett templomban eltemetett Shakespeare sírkövén. A staffordshire-i egyetem archeológusai által, egyebek mellett egy radar segítségével végzett, és minden létező forrást felkutató alapos, több éven át tartó kutatómunka végén arra a következtetésre jutottak a régészek, hogy a szóbeszéd, mely szerint egy 18. század végén egy felcser elrabolta Shakespeare koponyáját, igaz. A felcser fittyet hányva az átokra, elrabolta a nagy koponya koponyáját.

(Forrás <http://www.nytimes.com/>)

Élet és Világosság

AJÁNLÓ

FILM

Amadeus

színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma,
173 perc, 1984

rendező: Miloš Forman

író: Peter Shaffer

forgatókönyvíró: Peter Shaffer

szereplők:

F. Murray Abraham

Tom Hulce

Elizabeth Berridge

Simon Callow

Christine Ebersole

Jeffrey Jones

A gyerek Salieri (F. Murray Abraham) azért könyörög Istenhez, hogy tegye őt híres zeneszerzővé, és cserébe Istennek tetsző, tiszta életet él majd. Kívánsága beteljesül, elismert udvari komponista, Ausztria császáranak egyik legközelebbi pártfogoltjává lesz. Ám amikor ráébred, hogy az istenadta tehetség, amire mindig is áhítozott, a szemérmetlen, nagyképű és cinikus fiatalembernek, Wolfgang Amadeus Mozartnak (Tom Hulce) adatott meg, fertelmes bosszút esküszik.

„Mostantól fogva ellenségek vagyunk, te meg én. Mert ezt a nyavalyás, élveteg, trágár kis fattyút választottad eszközödül, és nekem csak a képesség jutott, mellyel testté válásodat felismerhetem.”

KKS

KÖNYV

Philippe Pozzo di Borgo: *Életrevalók*

„Abdel szünet nélkül ápolt, mint egy csecsemőt. A legkisebb jelre is figyelt, ott termett minden ájulásomnál, védelmezett, ha gyenge voltam. Megnevettetett, ha összeomlottam. Ő lett az én ördögi őrizőm.”

Egy gazdag, de mozgássérült arisztokrata és egy fiatal, külvárosi bevándorló igaz története. A könyv, mely az itthon is elsöprő sikerű *Életrevalók* című filmet inspirálta. 1993-ban a Pommery Pezsgógyár ügyvezető igazgatója,

Philippe Pozzo di Borgo nyaktól lefelé megbénult egy siklóernyős balesetben. 42 éves volt. Két nagy múltú francia család örököseként szembe kell néznie a kirekesztettség és a tehetetlenség érzéseivel mindörökre. Abdel bevándorló, Philippe ápolója és „ördögi őrizője”, immár tíz éve. Ez a könyv az ő történetük.

KKS

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

Isten Népe is egy a népek közül, amit a következők is bizonyítanak.

A képmutatás ellen szót emelő istentisztelet után a következő hirdetés hangzik el: „– Kérem a Testvéreket, jöjjenek el a szerdai alkalomra is, hadd lássák a holland vendégek, hogy ez is fontos számunkra!”

„Ha Isten segít, holnap vasárnap lesz, amikor újra találkozhatunk!” – mondta a hívektől búcsúzó lelkipásztor a szörendet is felcserélve mondanivalója nyomatekosítása érdekében.

„Én vagyok az Isten” – gúnyolta a bizonyosságtevő borbélyt egy kórházi beteg, mire ő így „beszélt a lelkére”: „– Elég szerencsétlen isten vagy te m...a, ha ágyban fekszel.”

Hittanóra végén kegyes kérdést várva a következő hangzik el: „– Mikor csengetnek?”

Bibliaórán felnőtt részéről komolyabb a reagálás. „– Az autóbontóban lehet Skoda-kéziféket kapni a Lelkész úr kocsijához!”

Áldott ünnepet kíván: Iklódy László

RÍMELŐ

Szenes Hanna

KÉSZÁRIA

*Csend. Hallgassatok mind.
Ott, a fővényen túl,
A drága ismerős parton
A közeli, aranyos parton
Hazai otthon int.*

*Makacs, vig menetben.
Daltalan és csendben
Idegen nép közt lépve
A jövő-múlt elébe –
Készáriába.*

*És a romvárosba érve
Súgjuk majd halkán, félve:
Íme visszatértünk –
S a sziklák csendje felel:
Vártalak, kétezer éve.*

*(Sdot-Jam, 1941. X. 27.)
(Forrás: Szenes Andrea honlapja)*

William Blake

A NÉGER KISFIÚ

*Anyám a vad Délen szült engemet
Bőröm koromszín, ám lelkem fehér!
Angyalfehér az angol kisgyerek,
Én koromszín, mint fény nem járta éj.*

*Anyám egy fa tövében oktatgatott,
S míg ültünk ott, s élveztük hűvösét,
Ölébe vett, egy csókot is adott,
S így szólt, Keletnek lendítve kezét:*

*„Lásd, kél a nap! A napban Isten ül,
Ő szórja ránk a fényt, a meleget,
Hajnalban enyhülést, délbe derüt
Tőle kapnak vadak, fák, emberek.*

*E kurta létben megeddzük magunk,
Mert vakít ám az égi Szeretet;
Ében testünk, korom ábrázatunk
Felhőfátylunk csak, árnyvető berek.*

*Mert ha lelkünk a fényt elbírja már,
Foszlik a felhőnk, s az Úr így kiált:
«Arany sátramnál örvendj, mint a nyáj,
Szememfénye, berkedből jöjj ki hát!»*

*Ha egyszer ében felhőm szétfoszol,
S fehér felhőd is, angol kisgyerek,
Így szólok hozzád én is, amikor
Az Úr sátránál örvendek veled:*

*„Legyezlek, míg megszokod a sugárt,
Miben az Úr térdén törleszkedünk,
cirógatom ezüst hajad puhán,
S te majd szeretsz, mert egyformák leszünk.»*

(Szabó Magda fordítása)